

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2016. október 14. és október 17. napján megtartott fellebbezési nyilvános tárgyalás alapján meghozta és 2016. október 26. napján kihirdette a következő

Í T É L E T E T :

A hűtlen kezelés büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott neve ÉS TÁRSAI** ellen indított büntetőügyben a **Szolnoki Törvényszék** 2015. szeptember hó 30. napján kihirdetett **9.B.392/2014/97.** számú ítéletét **m e g v á l t o z t a t j a** az alábbiak szerint:

Az első fokú ítélet bevezető részéből mellőzi a megismételt eljárásra és a 2015. június 8-i tárgyalási napra történő hivatkozást és az első fokú ítéletet a 2013. január 7., 9., 10., 21., 23., 24., március 8., 13., 14., 18., 20., 21., május 15., 16., 24., augusztus 21., 22., október 11., 14., 16., 18., december 2. napján tartott tárgyalás alapján meghozottnak is tekinti.

I.rendű vádlott neve I. r. vádlottat az ellene

hűtlen kezelés büntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 319. § (1), (3) bekezdés d) pont],

Dr. II.rendű vádlott neve II. r. vádlottat az ellene

bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 319. § (1), (3) bekezdés d) pont] és
magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény 276. §)

miatt emelt vád alól **f e l m e n t i .**

Dr. V.rendű vádlott neve V. r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést 180 (egyszáznyolcvan) napi tételre **e n y h í t i .**

A büntetést halmazati büntetésnek tekinti.

Az így kiszabott 360.000,- (háromszázhatvanezer) forint pénzbüntetést - meg nem fizetése esetén - 180 (egyszáznyolcvan) nap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

I.rendű vádlott neve I. r. és dr. II.rendű vádlott neve II. r. vádlottak bűnügyi költség megfizetésére kötelezését mellőzi.

Az eljárás során felmerült bűnügyi költségből dr. V.rendű vádlott neve V. r. vádlottat 777.568,- (hétszázhetvenhétezer-ötszázhatvannyolc) forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezi, míg 8.999.381,- (nyolcmillió-kilencszázkilencvenkilencezer-háromszáznyolcvanegy) forint bűnügyi költséget az állam visel.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Megállapítja, hogy III.rendű vádlott neve III. r. vádlott születési neve:

A másodfokú ítélet I.rendű vádlott neve I. r. és dr. II.rendű vádlott neve II. r. vádlottra vonatkozó része ellen az ügyész által, a dr. II.rendű vádlott neve II. r. vádlottra vonatkozó része ellen a II. r. vádlott és védője által is bejelenthető fellebbezésnek van helye.

I N D O K O L Á S :

A Szolnoki Törvényszék a 2015. szeptember 30. napján kihirdetett ítéletével

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott bűnösségét

az 1978. évi IV. tv. (a továbbiakban a „korábbi Btk.”) 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő hűtlen kezelés büntettének kísérletében állapította meg.

Ezért 4 év börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által 2010. augusztus 31. napjától 2010. december 17. napjáig előzetes fogva tartásban töltött időt.

Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott bűnösségét

a korábbi Btk. 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntettének kísérletében, valamint ugyanezen törvény 276. §-a szerint minősülő magánokirat-hamisítás vétségében állapította meg.

Ezért a II. rendű vádlottat halmazati büntetésül 3 év 6 hónap börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a II. rendű vádlott által 2010. augusztus 31. napjától 2010. december 17. napjáig előzetes fogva tartásban töltött időt.

Dr. IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott bűnösségét

a korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő, 2 rb. közokirat-hamisítás büntettében állapította meg.

Ezért 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Az egy napi tétel összegét 2000 Ft-ban állapította meg. Az így kiszabott, összesen 600.000 Ft. pénzbüntetést meg nem fizetése esetén 300 nap, fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.

Az elsőfokú bíróság

III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottat

a korábbi Btk. 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő hűtlen

kezelés büntetének kísérlete,

IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlottat

a korábbi Btk. 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntetének kísérlete és ugyanezen törvény 276. §-a szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt

emelt vád alól felmentette.

Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, a **Gazdasági társaság neve**1 Zrt. által bejelentett polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasította.

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlottat 1.142.745 Ft,

Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottat 1.148.240 Ft.

Dr. IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlottat 668.808 Ft,

az I. és a II. rendű vádlottat egyetemlegesen 5.150.735 Ft. megfizetésére kötelezte.

A fennmaradó 1.275.264 Ft-ról akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Az első fokú ítélet ellen fellebbezést jelentettek be:

- az ügyész: **I.rendű vádlott neve I. és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott** esetében terhükre, a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamának súlyosítása, **I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott** vonatkozásában további büntetésként foglalkozástól eltiltás alkalmazása végett,

III.rendű vádlott neve III. rendű és IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlottak esetében terhükre, a felmentésük miatt, bűnösségük megállapítása végett a vád szerinti bűncselekményekben.

Az ügyészi fellebbezés valamennyi vádlott esetében az elbíráláskori Btk. alkalmazását indítványozta.

A határozat kihirdetése után bejelentett védelmi fellebbezések a következők voltak:

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott: felmentésért,

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott védője: felmentés érdekében, a - jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozata szerint - megalapozatlanság okán, tekintettel arra, hogy az ügy súlyához képest nagyon rövid indokolás alapján is megállapítható, hogy az ítélet a Be. 351. § (2) bekezdés c) és d) pontjába ütközik, ellentétes az iratok tartalmával. Álláspontja szerint az indokolás is olyan érveket tartalmazott, amelyek a Be. 351. § (2) bekezdés d) pontjában előírt okszerű következtetés törvényi követelményeibe ütközik.

Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott: felmentésért, azzal, hogy az erre vonatkozó indokolást később fogja benyújtani. A másodfokú iratokhoz Bf. 29. sorszám alatt 2016. szeptember 27. napján érkezett meg a II. rendű vádlott fellebbezésének részletes indokolása.

Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott védője: megalapozatlanság okából, felmentés végett

fellebbezett.

Dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott védője szintén védence felmentése érdekében jelentett be fellebbezést.

A határozathirdetésről távol maradó Dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott az első fokú ítéletet 2016. január 30. napján vette át, ellene önállóan nem nyújtott be fellebbezést.

A Központi Nyomozó Főügyészség 1. Nyom. 202/2009. számú átiratában **III.rendű vádlott neve III. és IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott** terhére bejelentett fellebbezést - az írásba foglalt ítélet ismeretében - módosította és e két vádlott esetében a a Be. 351. § (2) bekezdésének b) és c) pontjában írt megalapozatlansági okok miatt - vagyis azért, mert az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, illetve a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett -, és mert ez a megalapozatlanság a másodfokú eljárásban a Be. 352. § (1) bekezdés b) pontjára, valamint a 352. § (3) bekezdésére figyelemmel nem küszöbölhető ki, vonatkozásukban az első fokú ítélet Be. 376. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezése végett tartotta fenn a fellebbezést.

Az ügyészi fellebbezés szerint az első fokú ítélet **I.rendű vádlott neve I. rendű és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott** vonatkozásában is részben megalapozatlan, mert a tényállás hiányos, ez azonban az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető. Ezért indítványozta e két vádlott esetében a tényállás kis mértékű kiegészítését, a bűnösségi körülmények helyesbítését. Álláspontja szerint egyik vádlott esetében sem indokolt az ún. enyhítő szakasz alkalmazása, ezért fenntartotta a terhükre bejelentett, a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamának súlyosítására irányuló fellebbezését azzal, hogy **I.rendű vádlott neve I. rendű vádlottal** szemben a cégvezetői tevékenység gyakorlásától eltiltás büntetés kiszabását és a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó kedvezőbb rendelkezésekre tekintettel mindkét vádlottnál az elbíráláskori Btk. alkalmazását is indítványozta.

Ezen kívül észrevételezte az első fokú ítélet több elírását, valamint azt, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy az ítéletet megismételt eljárás során hozta meg. Ezért indítványozta az ítéletben feltüntetett tárgyalási napokat megelőző tárgyalási napok feltüntetését is.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf. 204/2015/13-I. számú átiratában a vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést annak módosított tartalma és iránya szerint, indokaival egyezően fenntartotta, de ahhoz részletes kiegészítést fűzött.

Több eljárásjogi problémát felvetett, amelyek azonban álláspontja szerint nem akadályozzák az ügy érdemi felülbírálatát (pl. V. rendű vádlott védőjének távol maradása az I., II., III., IV. rendű vádlott kihallgatásakor, a többi vádlott és védőiknek távolmaradása az V. rendű vádlott kihallgatásakor, egyes tanúk relatív mentességi jogra történő figyelmeztetésének elmaradása).

Észlelt olyan eljárási hibát, amit maga az elsőfokú bíróság orvosolt, de jelzett olyanokat is, amelyek orvoslása a másodfokú eljárásban szükséges.

Így indítványozta az elsőfokú bíróság megkeresését annak közlése végett, hogy **III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott** kihallgatásakor **IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott** a tárgyalóteremben tartózkodott-e. Ez ugyanis sem a tárgyalási jegyzőkönyv, sem pedig a tárgyalásról készült hangfelvétel alapján nem állapítható meg.

A másodfokú bíróság a Be. 358. § (1) bekezdés a) pontja alapján a szükséges felvilágosítást beszerezte az elsőfokú bíróságtól. A Bf. 16. sorszám alatt iktatott tájékoztatás szerint a III. rendű vádlott kihallgatásakor a IV. rendű vádlott nem volt bent a tárgyalóteremben.

A tanúk relatív mentességi jogára történő figyelmeztetés elmulasztása körében az ügyész a tanú vallomásának tartalmára figyelemmel volt, hogy a teljes vallomás kirekesztését indítványozta a bizonyítékok köréből (**tanú1 neve** vallomása), de volt, ahol elegendőnek tartotta csupán a vallomás e mentességi joggal érintett részének kirekesztését (**tanú2 neve** vallomása a tényállás 1. pontjára vonatkozóan), de volt, ahol azt állapította meg, hogy a tanú teljes vallomása figyelembe vehető a figyelmeztetés elmulasztása ellenére, mert nem állított olyat a tanú, amivel saját magát terhelné (a **Gazdasági társaság neve2** Kft. értékebecslőinek vallomása, kivéve **tanú3 neve**ét).

tanú3 neve tanú esetében azonban - akinél az elsőfokú bíróság szintén elmulasztotta a Be. 82. § (1) bekezdés b) pontjára történő figyelmeztetést - azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Be. 353. § (1) bekezdése alapján rendeljen el bizonyítást, és a Be. 363. § (2) bekezdés b) pontja szerinti tárgyaláson a mentességi jogra történt figyelmeztetés után ismételten hallgassa ki a tanút.

Az ügyészi álláspont szerint e tanú vallomásából nyerhető bizonyíték egyéb bizonyítási eszközök alapján nem pótolható, a törvényszék ítéleti tényállását e tanú vallomására is alapította, ezért az ítéleti tényállás a hivatkozott eljárási szabálysértésre visszavezethetően a Be. 351. § (2) bekezdés a) pontja alapján részben megalapozatlan, mert a tényállása részben felderítetlen.

Az ügyész észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság a tolmácsot nem nyilatkoztatta az elfoglaltságot illetően, hozzátette azonban, hogy ez csak relatív eljárási szabálysértés.

Az ügyész azonban **I.rendű vádlott neve I., dr. II.rendű vádlott neve II., és dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlottak** esetében a Be. 351. § (2) bekezdés b) pontjában részletezett okból is részben megalapozatlannak tartotta az első fokú ítélet tényállását, de álláspontja szerint ez a hiányosság az iratok alapján pótolható. Indítványozta a tényállás általa felsoroltak szerinti kiegészítését.

Dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott esetében az ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság tényállás felderítési kötelezettségének eleget tett, helyesen állapította meg, hogy a bűncselekmények büntethetősége nem évült el és a bűncselekmények tárgyi súlyához, a számba vett bűnösségi körülményekhez igazodó, arányos büntetést szabott ki.

I.rendű vádlott neve I. rendű és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott esetében a bűnösség megállapítása, a bűncselekmények minősítése és a büntetések kiszabása körében az észrevételeit és érdemi indítványait a bizonyítás felvétele után, a tárgyaláson kívánta előterjeszteni.

III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott esetében az első fokú ítéletet az átiratban részletesen kifejtett okokból a Be. 351. § (2) bekezdés b), c), és d) pontjában írt okokból megalapozatlannak tartotta, mert az első fokú ítélet tényállása hiányos, részben ellentétes az iratok tartalmával, és a hiányosan megállapított tényállásból a törvényszék helytelen ténybeli következtetéseket vont le a III. rendű vádlott cselekvősége tekintetében, amely a tudattartalmát és a bűnösség formáját illetően téves jogkövetkeztetésekhez vezetett.

IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott vonatkozásában az első fokú ítéletet a Be. 351. § (2) bekezdés b) pontjában írt okból tartotta megalapozatlannak, mert a törvényszék a tényállást hiányosan állapította meg. Emellett azonban álláspontja szerint abszolút eljárási szabálysértést is elkövetett az elsőfokú bíróság, mert egyáltalán nem indokolta meg, hogy a IV. rendű vádlott 2008. július 24-i cselekvőségét miért nem tette a tényállás részévé, holott a vádirat ezt a magatartását is vád tárgyává tette. Ezáltal az elsőfokú bíróság nem merítette ki a vádat.

Észrevételezte az ügyész, hogy míg az ítélet szöveges indokolása bűncselekmény hiánya okából történt felmentésre hivatkozik, addig a jogszabályi megjelölés a bizonyíték hiányos felmentést tartalmazza.

Az ügyész az általa részletesen kifejtett indokokra figyelemmel **III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott** esetében a már hivatkozott megalapozatlansági okok miatt, a Be. 352. §-ra figyelemmel, **IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott** esetében a Be. 351. § (2) bekezdés b) pontja szerinti okból az első fokú ítélet e vádlottakra vonatkozó részének hatályon kívül helyezését indítványozta a Be. 376. § (1) bekezdése és a IV. rendű vádlott esetében a Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontja alapján is.

Az ügyészi indítvány részletesen felsorolta, hogy a megismételt eljárásban álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak milyen eljárási cselekményeket kell foganatosítani.

A másodfokú bíróság az ügyészi indítványnak helyt adva bizonyítást rendelt el és az ügyben tárgyalást tűzött ki, melyre **tanú3** nevet tanúként megidézte.

Az ügyész a másodfokú tárgyaláson felvett bizonyítást (**tanú3** neve tanúkénti kihallgatását) követően perbeszédét az átiratban foglaltak szerint adta elő, ahhoz kiegészítéseket fűzött.

Az írásban benyújtott védelmi fellebbezésekre reflektálva hangsúlyozta, hogy a Szolnoki Törvényszék illetékességét a Kúria 2014. április 23-i Bkk.III.494/2014/4. számú végzése alapozza meg. Ennek 5. oldal utolsó előtti bekezdése leszögezi, hogy a Be. 20. § (3) bekezdése alapján a törvény erejénél fogva a Kúria döntése képezi e bíróság illetékességének okát és alapját. A végzés 6. oldalának 2. bekezdésében a Kúria arra is kitért, hogy a kijelölés alapja a megelőzés elve, mint általános illetékességi ok volt, ezért a Be. hatályos rendelkezései szempontjából közömbös körülmény az OBH elnökének korábbi kijelölő döntése és az Alkotmánybíróság 36/2013. (XII. 5.) AB számú, az OBH elnöke általi kijelölést biztosító jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét megállapító határozata.

Tévesnek tartotta a II. rendű vádlott azon álláspontját, mely szerint a Kúria döntését követően a törvényszéknek az eljárást előlről kellett volna kezdenie, mert az illetékesség hiányának megállapításával az előtte folyamatban lévő eljárás „megszűnt”.

E körben kifejtette, hogy bár az iratok visszaérkezése után az iratot új számon iktatták, de ez csak ügyviteli intézkedés volt. Az ügy 2013. július elsejétől már nem minősült kiemelt ügynek, ezért az eljárást a törvényszék hat hónapon belül ismétlés nélkül folytathatta.

Nem osztotta a védelemnek az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértői véleménnyel kapcsolatos aggályait sem, ezért alaptalannak tartotta az új szakértő kirendelésére irányuló indítványokat is. Álláspontja szerint a **Gazdasági társaság neve**2 Kft. által készített értébecslések nem tartalmaztak

olyan tényezőket, amelyek indokolták volna az ún. draft és a végleges példány közötti lényeges eltéréseket.

Az elsőfokú bíróság **III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott** esetében elmulasztotta a tudati tények vizsgálatát. Az tévesen szerepel az ítéletben, hogy a II. rendű vádlott kért tájékoztatást a vezetői értekezletről, mert azt a III. rendű vádlott kérte. Ezáltal viszont tisztában kellett lennie a csereügylettel kapcsolatosan megfogalmazott aggályokkal.

IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott esetében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a felmentést arra alapította, hogy 2008. július 3-án a vádlott szabadságon, külföldön volt. Nem merítette ki azonban a vádat a 2008. július 24-i cselekvőségét illetően, amelyre vonatkozóan a IV. rendű vádlott ellentmondásos vallomásokat tett.

Ezért e vádlottak esetében az átiratban írtakkal egyező okokból az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

I.rendű vádlott neve I. és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott vonatkozásában álláspontja szerint az első fokú ítélet tényállása a lényegét illetően megalapozott és az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének is túlnyomó részt eleget tett.

I. és II. rendű vádlottak tisztában voltak a ... iroda által közölt termőföld árakkal, azzal, hogy a ... milyen áron kívánja megvenni az ingatlanokat és azzal is, **tanú2 neve** mennyiért vásárolta meg azokat. Tudták, hogy a ... ingatlan az értébecslés készítésekor még nem volt **tanú2 neve** tulajdonában, így az előszerződés ellenére kisajátítással is megszerezhették volna annak tulajdonjogát. Ismerték a **Gazdasági társaság neve2** Kft. munkaanyagában megállapított értékeket is. A **Gazdasági társaság neve2** -es értébecslők módszere többször is hibás volt.

Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott, akinek feladata volt az értébecslések felülvizsgálata és elfogadása, az értébecsléseket nem továbbította az azokat megrendelő igazgatóságnak.

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott tisztában volt a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel és belső utasításokban írt szabályokkal. Így tudta, hogy az ingatlanok cseréjére csak kivételes esetben, termőföldről csak közérdekre alapítva kerülhet sor. Tudta, hogy kisajátítással alacsonyabb áron kerülhetnének állami tulajdonba a földterületek, ezért a csere csak valótlán forgalmi értékek szerződésbe foglalásával volt kivitelezhető.

Azzal is tisztában volt azonban, hogy a valótlán forgalmi értékek folytán az államot vagyoni hátrány érheti. Ezáltal a vádlotti magatartás és az eredmény közötti okozati összefüggés is fennáll.

Az I. rendű vádlott tevékenységéhez a II. rendű vádlott szándékosan segítséget nyújtott.

Az ügyészi álláspont szerint a vádlottak alaptalanul hivatkoznak arra, hogy a beruházás a magyar államnak jelentős bevételt termelt volna és ezért az elmaradt vagyoni előny, mint a vagyoni hátrány egyik eleme, nem valósult meg. Az ügyész ezt azzal indokolta, hogy a tervezett beruházásról hatástanulmány nem készült, a beruházás költségei, a várható munkahelyek száma és az egyéb adatok sem pontosak. Elmaradt előnyről egyébként is csak egy már folyamatosan gazdálkodó szervezet esetén lehet szó.

Alaptalan az I. rendű vádlottnak az az érvelése, hogy önkéntes elállás folytán nem büntethető, hiszen befejezett kísérletről van szó, ahol csak az önkéntes eredmény-elhárítás jöhet szóba. A bűncselekmény befejezése azonban az I. rendű vádlotton kívüli okból maradt el.

Ezért indítványozta **I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott** bűnösségének megállapítását a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző és - a Btk. 459. § (6) bekezdés e) pontjára figyelemmel - a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő hűtlen kezelés büntetnének kísérletében, **dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott** bűnösségének megállapítását ugyanezen bűncselekményhez kapcsoló bűnsegédi bűnrészességben, valamint a Btk. 345. §-a szerinti hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

Mindkét vádlottnál további súlyosító körülményként indítványozta figyelembe venni, hogy az elkövetési érték a minősítést megalapozó értékhatárt több mint kétszeresen meghaladja, **I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott** esetében, hogy a bűncselekményt vezetői beosztását, szakmai képzettségét felhasználva követte el.

Az ügyész indítványozta, hogy a másodfokú bíróság mindkét vádlott szabadságvesztésének tartamát a középértéket megközelítő tartamúra súlyosítsa, és a vádlottakat szabadságvesztésre ítéltnek tekintse, melynek végrehajtási fokozata börtön. A középérték az I. rendű vádlott esetében az öt évtől tíz évig terjedő tételkeretre figyelemmel hét év hat hónap, II. rendű esetében a halmazati szabályok folytán öt évtől tizenegy évig terjedő tételkeret miatt nyolc év szabadságvesztés. Ezen kívül mindkét vádlott vonatkozásában a közügyektől eltiltás súlyosítását és az I. rendű vádlott esetében a cégvezetői foglalkozástól eltiltást is indítványozta.

A vádlottak közül **I.rendű vádlott neve I. rendű** (Bf.27.) és **dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott** (Bf. 29.) a másodfokú eljárásban fellebbezésüket írásban részletesen megindokolták, ahhoz mellékleteket is csatoltak.

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott által benyújtott fellebbezés indokolással kapcsolatosan védője írásban akként nyilatkozott, hogy azt a bíróság tekintse a védő fellebbezésének is.

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott a részletes indokolást megelőzően megküldött beadványában 3 pontban fejtette ki, mely okból tartja megalapozatlannak az első fokú ítéletet (Bf. 20.). A három témakör a ... jogkörével, a folyamatban volt polgári peres eljárásokkal és a csereszerződésben feltüntetett ingatlanok értékével foglalkozott.

Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott védője is írásban benyújtotta fellebbezését (Bf. 30.), ez nem tért el védenca által megküldöttől.

III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott részletes észrevételt tett a terhére bejelentett ügyészi fellebbezéssel kapcsolatosan. (Bf. 38. sorszám).

Összefoglalóan az mondható el az I. és a II. rendű vádlott által benyújtott fellebbezésekről, hogy azok irányukat tekintve elsődlegesen továbbra is a vádlottak felmentésére irányulnak, másodlagosan azonban már az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására is.

Szintén közös jellemző, hogy mindkét vádlotti fellebbezés az első fokú ítéletet bekezdésenként elemzi, és fűz észrevételt a konkrét bekezdéshez aszerint, hogy mely okból tartják hiányosnak, iratellenesnek, az indokolást illetően pedig téves következtetésnek.

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott 27. sorszám alatti fellebbezése:

1.) Elsődlegesen a Be. 370. § (1)-(2) bekezdése, illetve 372. § (1) bekezdése alapján jogszabály helytelen alkalmazása, valamint büntethetőséget kizáró okok miatt az első fokú ítéletet megváltoztatására és az első fokú ítélet megalapozatlanságának érdemi vizsgálata nélkül felmentő ítélet meghozatalára irányult.

Ezt a következőkkel indokolta:

Az elsőfokú bíróság nem foglalkozott azzal, hogy az általa hiányosan idézett jogszabályi rendelkezések alapján a tulajdonosi joggyakorlás elkülönül a vagyonkezelői jogosultságtól.

Míg az előzőt a Magyar Állam, illetve a **Gazdasági társaság neve1** (továbbiakban: ... Zrt.) útján ... Tanács továbbiakban: ...), addig az utóbbit különböző szervezetek vagy természetes személyek gyakorolják.

A vád tárgyát képező ... ingatlanok közül egy volt az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. kezelésében, a többit más szervezetek, pl. a **Gazdasági társaság neve3** kezelte, de mind állami tulajdonban volt.

Kitért arra, hogy az ... tagság olyan speciális jogviszony, ami nem megbízással, polgári jogi jogviszonnyal, hanem a köztársasági elnök általi kinevezéssel jön létre.

Az ... tagjai a vonatkozó jogszabályok alapján az állam érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek eljárni, jogszabályi felhatalmazással, mérlegelési jogkörben eljárva lehetőségük volt arra, hogy akár ingyenesen engedjenek át állami tulajdont.

Álláspontja szerint a most hatályos jogszabályok alapján sem büntethetők, mert cselekményük a kormány gazdaságpolitikájának, az abban foglalt állami érdekeknek megfelelt.

Saját cselekvősége tekintetében pedig a Btk. 10. § (4) bekezdése alapján az önkéntes elállás, mint büntethetőségi akadály áll fenn, hiszen a ... tagjaként megszavazta a csereszerződés felbontását.

2.) Másodlagosan - ami azonban 2 külön okot tartalmazott - a Be. 352. § (1)-(2) bekezdése, illetve a 372. § (2) bekezdése alapján az iratok tartalma és ténybeli következtetés útján az I. rendű vádlott kötelezettségzegését és vagyoni hátrány okozására irányuló szándékát illető megalapozatlanság miatt, második okként a csereszerződésben érintett ingatlanok forgalmi értékének megállapítását érintő megalapozatlanság miatt indítványozta az első fokú ítélet megváltoztatását és felmentő ítélet meghozatalát.

Az első okot illetően arra hivatkozott, hogy a Szolnoki Törvényszék megalapozatlanul, iratellenesen állapította meg, hogy I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott az értébecslések tervezetét ismerte, és azok alapján tisztában volt azzal, hogy a végleges értébecslések nem valósak.

E körben hivatkozott az elsőfokú bíróság által a III. rendű vádlott felmentése körében kifejtettekre, valamint a polgári perben a felperes, a Magyar Állam jogi képviselője által a fellebbezési ellenkérelmében kifejtettekre.

Azzal is érvelt, hogy a csereszerződésben szereplő értékek esetleges valótlanosságát azért sem ismerhette fel, mert csak jóval azok elkészülését követően, a jelen ügyben elrendelt nyomozás során

készült a **Gazdasági társaság neve4** szakvéleménye.

Az értékbecslések tartalmát illetően pedig utalt az abban írt különböző vizsgálati szempontokra és arra, hogy az ezekhez kapcsolódó érték meghatározások (közművesítési, előállítási költségek) a szakértők szubjektív értékbecslésén alapulnak. Mivel az I. rendű vádlott e körben nem rendelkezik szakértelemmel, emiatt sem volt abban a helyzetben, hogy az esetleg téves megállapításokat felismerje.

A csereszerződésben érintett ingatlanok forgalmi értékét illetően kifejtette azt a már az elsőfokú eljárásban megismert álláspontját, hogy a **Gazdasági társaság neve4** Kft. szakvéleménye bizonyítékként nem vehető figyelembe, mert a szakértők elfogultak és a szakvélemény előterjesztésére nem rendelkeztek kompetenciával.

Elfogultságukat egyrészt arra alapította, hogy ellene és vádlott társa ellen folyamatban volt másik büntetőügyben a bíróság megállapította, hogy ugyanezen cég által előterjesztett szakvélemény megalapozatlan és az jogosulatlanul készült, ezért azt a szakértők vissza is vonták.

Másrészről a szakértők elfogultságát azzal indokolta, hogy a mostani ügyükben a szakértői kompetenciájukon túl terjeszkedő megállapításokat tettek a **Gazdasági társaság neve2** Kft. által készített értékbecslésekre, valamint ... felülvizsgálati véleményére, továbbá informatikai és jogi kérdésekben is véleményt nyilvánítottak. Sérelmezte, hogy a nyomozás során a IV. rendű vádlott tanúkénti kihallgatása során kvázi átvették az ügyész szerepét.

Pártatlanságukkal kapcsolatos aggályt növeli, hogy a szakvéleményhez kizárólag az ügyészségtől szereztek be alapadatokat.

A kompetencia hiány körében az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény (2005. évi XLVII. tv.) és a Be. vonatkozó rendelkezéseire történő hivatkozással kifejtette, hogy a **Gazdasági társaság neve4** Kft. részéről eljáró ... - aki mezőgazdasági ingatlanok értékbecslésére nem rendelkezik kompetenciával - nem volt jogosult a Kft.-n kívül tevékenykedő szakértőt bevonni a szakvélemény előterjesztésébe.

A Be. szabályait álláspontja szerint azzal sértették meg, hogy ezt a bevonást a kirendelő ügyészség írásban nem hagyta jóvá és a kirendelő határozatot sem módosította.

Hivatkozott arra is, hogy a bevont szakértő 1 neve az erdő művelési ágba tartozó földek értékbecslésére az igazságügyi szakértői jogosultsággal nem rendelkező ... okleveles mérnököt kérte fel. Ennek ténye csak a szakvélemény mellékletéből derül ki, ráadásul a ... által adott értékeket a kompetenciával nem rendelkező szakértő 1 neve vizsgálta felül.

Mindezekre tekintettel indítványozta a **Gazdasági társaság neve4** Kft. szakvéleményének kirekesztését a bizonyítékok köréből.

Álláspontja szerint azonban a másodfokú bíróságnak a rendelkezésre álló iratok alapján lehetősége van arra, hogy az ingatlanok értéke tekintetében a szükséges megállapításokat megtegye, és megállapítsa, hogy a csereszerződés vagyoni hátrány okozására nem volt alkalmas.

3.) A fellebbezés szerint az első fokú ítélet számos esetben iratellenes, illetve olyan állításokat tartalmaz, amelyekre nem folytatott bizonyítást, mindezek miatt az ítélet számos téves következtetést tartalmaz.

Ezért azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1)-(2), illetve a Be. 372. § (2)

bekezdése alapján lefolytatott eljárásban, bizonyítás felvételével változtassa meg az első fokú ítéletet, és mentse fel az ellene emelt vád alól.

Álláspontja szerint a Szolnoki Törvényszék a polgári perben eljáró Fejér Megyei Bírósággal ellentétben hiányosan folytatta le a bizonyítási eljárást.

Ezért indítványozta az első fokú ítélet tényállásának kiegészítését, illetve egyes megállapítások mellőzését a Fejér Megyei Bíróság által megállapított tényállásnak megfelelően vagy azzal közel azonosan.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlott vallomását hiányosan és sok esetben pontatlanul idézte, indítványozta az indokolás e körben történő kiegészítését és helyesbítését a konkrét ítéleti oldalszám, bekezdés és tárgyalási jegyzőkönyv megjelölésével.

Az ítélet szerkezetét követve ugyanígy járt el a cselekvőségét érintő tanúk vallomásánál is.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem jelölte meg, hogy az I., II., és V., rendű vádlottak vallomásának mely részeit, mely bizonyítékokra figyelemmel nem fogadta el, illetve, hogy nem bírálta el a védelemnek az **Gazdasági társaság neve**1 Zrt.-től beszerezett iratoknak a bizonyítékok köréből történő kizárására irányuló indítványát.

A fellebbezésben részletesen felsorolt indokokra figyelemmel indítványozta, hogy a másodfokú bíróság ebben a kérdésben foglaljon állást.

Az iratellenesség körében kitért a ...-től kapott tájékoztatóban írtakra, az értékbecslés előterjesztésének határidejére, a keretszerződés és eseti megbízás közti különbségre.

Az indokolási kötelezettség elmulasztását illetően - többek között - a következőkre történt hivatkozás:

Az ítélet indokolásából nem derül ki, hogy az I. rendű vádlott mely konkrét kötelességének a megszegését tekintette az elsőfokú bíróság a büntetőjogi felelősségét önmagában is megalapozó tényállási elemnek.

Milyen adatokból, milyen logika mentén jutott arra a következtetésre, hogy szándékosan vagyoni hátrányt akart okozni a Magyar Államnak. Nem indokolta meg, hogy a vagyoni hátrány mértéke miért azonos a szakértők által megállapított forgalmi értékkel. Kitért rá, hogy az indokolás az oksági kapcsolatról sem ír.

A fellebbezés különösen sérelmezi a bizonyítási indítványok elutasítását, illetve azt, hogy több esetben azokról az elsőfokú bíróság nem is döntött, vagy elutasította, de annak okát az ítéletben sem indokolta meg. Hasonlóképp járt el a védelem, de a vád által is indítványozott okiratok beszerzésére irányuló indítványok esetében.

Észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében olyan tanúk nyomozati vallomására utal, akiket az eljárás során egyáltalán nem hallgattak ki. Sérelmezte, hogy olyan tanúk vallomását tette felolvasással a bizonyítás anyagává, akiket a védelem kihallgatni indítványozott.

A fellebbezés későbbi részében sérelmezi, hogy azt, hogy fel nem használt bizonyítékokat is bizonyítékként értékelt az elsőfokú bíróság, az angol nyelvű iratokat azonban nem vette figyelembe.

Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy az általuk becsatolt, az ... Minisztériumtól érkezett tájékoztatás ellenére, miért tekintette a **Gazdasági társaság neve** Kft. részéről eljáró szakértőket kompetensnek, holott kiderült, hogy pl. a ... akkor hatályos építési szabályzatot sem ismerték, valamint a szomszédos telekárrol számoltak.

Kifogásolta, hogy a szakértői meghallgatáskor kialakult vitáról sem szól az ítélet.

A fellebbezés támadta a bűnügyi költség összegét is, mert azt sem indokolta meg az elsőfokú bíróság és annak összetétele sem ismert. Hivatkozott arra, hogy a bűnügyi költség egy része a megszüntetett eljárásokhoz kapcsolódik, abban a fordítási díjak eltűntek, és álláspontja szerint nem terhelhető a vádlottakra az illetékesség hiányával befejeződött eljárásban, valamint a kijelölés folytán pl. a tanúk utazásával kapcsolatosan felmerült költség.

4.) Arra az esetre, ha a hibák kiküszöbölése meghaladná a másodfokú eljárás kereteit, az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

A másodfokú, illetve az esetleg megismétlendő elsőfokú eljárásban felleendő bizonyításra is konkrét indítványokat tett.

5.) Az első fokú ítélet Be. 375. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését is indítványozta, mert álláspontja szerint olyan eljárási szabálysértések történtek, melyek lényeges hatással voltak az eljárás lefolytatására és a bűnösség megállapítására.

E körben az alábbiakra hivatkozott:

- az eljárás az Alaptörvénybe és nemzetközi szerződésbe ütközik,
- sérült a törvény által létrehozott, független és pártatlan bírósághoz való jog,
- sérült a védekezéshez való jog is (az ügyészi átirattal egyezően észrevételezte, de egyben sérelmezte is, hogy az V. rendű vádlott kihallgatása a többi vádlott és védő távollétében történt, a törvényszék az I. rendű vádlott bűnösségét az V. rendű vádlott nyomozati vallomására alapította, mely viszont ellentétes volt egy olyan tanú (**tanú2 neve**) vallomásával, akit nem szembesített az V. rendű vádlottal),
- sérült a fegyveregyenlőség elve és a védekezéshez való jog (itt is kifogásolta, hogy a szakértői kompetencia és elfogulatlanság kétségessé válása ellenére az elsőfokú bíróság nem rendelt ki új szakértőt, sérelmezte a tanúk kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványok elutasítását, a tanúk kérdésének, vagy válaszadásának a megtiltását, sérült továbbá a tárgyalás nyilvánosságához való jog, a tisztességes és pártatlan eljáráshoz való jog, ez utóbbi kifejezésre jut abban is, hogy a bizonyítási eljárás lefolytatása ellenére a bíróság sokszor a vád tényállását szó szerint beemelte az ítéleti tényállásba).

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság az állami vagyonról szóló törvény rendelkezéseit helytelenül értelmezte, a cselekmény jogi minősítése hiányos, eljárási szabályt sértett, hogy a bizonyítási eljárást nem nyitotta újból meg, és az ítélet a formai előírásoknak sem felel meg.

Dr. II.rendű vádlott neve fellebbezésének indokolásában azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság

1.) elsődlegesen a Be. 352. § (1)-(2) illetve a Be. 372. § (2) bekezdése alapján az iratok tartalma és ténybeli következtetés alapján a megalapozatlan első fokú ítéletet változtassa meg és bűncselekmény hiányában mentse fel,

2.) másodlagosan, amennyiben az első fokú ítélet megalapozatlansága a másodfokú eljárásban nem küszöbölhető ki, úgy a Be. 373. § III/a) pontja alapján azt helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

A II. rendű vádlott az elsőfokú bíróság eljárását törvénysértőnek tartotta a következők miatt:

- a Szolnoki Törvényszék 2013. december 18-án meghozott 9.B.804/2012/85. számú végzésével megállapította illetékességének hiányát. Utóbb a Kúria 2014. április 23-án kelt Bkk.III.494/2014/4. számú kijelölő végzése folytán a II. rendű vádlott álláspontja szerint az eljárás nem folytatódott, hanem újra indult. Az elsőfokú bíróság azonban a korábbi eljárást nem ismételte meg, így annak anyaga bizonyítékként nem értékelhető.

- A Be. 4. § (2) bekezdésére figyelemmel sérelmezte az első fokú ítélet 30. oldalának utolsó és 31. oldal 2. bekezdésében írtakat.

- Álláspontja szerint az Alaptörvénybe és nemzetközi jogba ütközött, hogy az egyébként illetékes Fővárosi Törvényszék helyett az ügyet a Szolnoki Törvényszék tárgyalta.

A megalapozatlanság körében a következőkre hivatkozott:

Az első fokú ítélet a Be. 351. § (2) bekezdés a) pontja alapján megalapozatlan, mert a tényállás nincs felderítve az elmaradt vagyoni előnyt illetően. Ennek feltárására nem folyt bizonyítás.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 351. § (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel ellentétes az iratok tartalmával, így például:

- tévesen tartalmazza azt, hogy a II. rendű vádlott feladata volt az értébecslések felülvizsgálata,
- téves az a megállapítás, hogy a ... ingatlanok nagyrészt a ...ba tartoztak, mert a 22-ből csak 6 tartozott oda,
- a ... tájékoztatás lényegére is annak valós tartalmától eltérően utalt az elsőfokú bíróság.

A Be. 351. § (2) bekezdés d) pontjára hivatkozva álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, illetve az általa megjelölt ítéleti bekezdések iratellenesek is. Így például:

- a cserének nem volt tárgya a turisztikai beruházás,
- a cserének és a versenynek, illetve a verseny elkerülésének nincs köze egymáshoz,
- a ... ugyanakkora összeget fizetett a 4-es út nyomvonalába eső területekért, mint amit a csereszerződés is tartalmazott,
- a kisajátítási határozatokban szereplő vételárak azonosak a **Gazdasági társaság neve2** Kft. által megállapítottal,
- a kormányzati vezetők szokványos és nem szakmai találkozón vettek részt,
- a ... és az **Gazdasági társaság neve1** feladata nem ugyanaz, így nem egyformán ítélik meg az autópályához szükséges terület nagyságát. A szerződés egyébként sem útépítést, hanem fejlesztést ír, ami tágabb fogalom,

- a ... iroda hivatkozott levele is értébecslést javasolt,
- nincs bizonyítva, hogy a 2008. június 17-én elküldött értébecslést megkapta, vagy ha igen, azt elolvasta.

Az iratok tartalmával ellentétes indokolás körében oldalszám és bekezdés megjelölésével tüntette fel az általa sérelmezett megállapításokat.

Az indokolás hiányát sérelmezte a tekintetben, hogy mire alapította az elsőfokú bíróság azt, hogy az I. és a II. rendű vádlottak tudták, hogy az értébecslés valótlan adatokat tartalmaz és tényleg valótlanok azok az adatok. Azt sem indokolta meg az elsőfokú bíróság, hogy a 17/2008. számú vezérigazgatói utasításnak miért csak a II/11. pontját vette figyelembe és a 14. pontot nem.

II. rendű vádlott is kifogásolta a **Gazdasági társaság neve**⁴ Kft. szakvéleményének bizonyítékkénti értékelését, mert a szakértők hatályon kívül helyezett jogszabályra hivatkoztak, és bár együttes szakvéleményt adtak, csak szakértő 1 neve rendelkezett teljes körű szakértői kompetenciával, a vélemény elkészítése során több szakmai hibát is vétettek, nem vették figyelembe a ... ingatlanoknál az autópálya fejlesztést, bizonytalan esetekben ... csak szakmai tapasztalatára tudott hivatkozni, konkrétumokra azonban nem.

Az I. rendű vádlottal egyezően a szakértők elfogultságát arra is alapította, hogy a nyomozás során szakértői kompetenciájukat túllépve tanúkat hallgattak ki.

Több észrevételt tett a polgári perben hozott határozatokra, sérelmezte, hogy a bizonyítékok beszerzése nem volt teljes körű, az e-mailekből csak válogatás történt, szükségtelenül hallgatta meg az elsőfokú bíróság a koncessziós szerződéssel kapcsolatosan a tanúkat, mert az nem volt a bizonyítás tárgya.

Sérelmezte a bizonyítási indítványok elutasítását (amik tanúk kihallgatására, új igazságügyi szakértő kihallgatására, Fiala István szakértőkénti bevonására irányult).

Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság a védelmi indítvány ellenére - ami az akkor hatályos Bszi. 62-63. és a Be. 20/A szakasza alkotmányellenességének megállapítására irányult - nem függesztette fel az eljárást az Alkotmány Bíróság döntéséig.

A bűnügyi költséget illetően az I. rendű vádlottal egyezően kifogásolta annak mértékét, rámutatva, hogy az ügy áthelyezésével a tanúk útiköltsége 593.300 Ft volt, több költség pedig nem a jelen ügyben merült fel.

III. rendű vádlott neve III. rendű vádlott az ügyészi fellebbezésre tett részletes észrevételében kifejtette, hogy a mind a Vagyon, mind a Föld törvény jogszerű lehetőséget biztosított az értébecsléssel alátámasztott cserére. Ő neki semmi köze nem volt a cserébe bevont ingatlanok körének megállapításához. Szakmai véleménye, hogy a ... ingatlanokra az autópálya építése végett szüksége volt az államnak. A ...n létesítendő beruházás pedig az államháztartásra gyakorolt volna pozitív hatást, s neki szakmai kötelessége volt az ilyen beruházások támogatása. Nem az **Gazdasági társaság neve**¹ -ben dolgozott, az operatív előkészítésben nem vett részt, így már ez okból sem lehetett tudomása az értébecslések esetleges manipulálásáról.

Mindezek alapján kérte, hogy a másodfokú bíróság az első fokú ítélet rá vonatkozó részét, azaz a felmentést hagyja helyben.

A fellebbezési nyilvános tárgyaláson elhangzott védelmi perbeszédék lényege:

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott védője fellebbezését elsődlegesen az első fokú ítélet hatályon kívül helyezése, másodlagosan az I. rendű vádlott felmentése végett tartotta fenn.

Továbbra is támadta az elsőfokú bíróság, de már a másodfokú bíróság illetékességét is. A védő a másodfokú eljárásban (Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott és védőjével egyezően) írásban is indítványozta, hogy a másodfokú bíróság állapítsa meg illetékességének hiányát, továbbá 2016. augusztus 18. napján érkezett beadványában a Szegedi Ítéltáblával szemben a Be. 21. § (1) bekezdés e) pontjára alapítva kizárás iránti indítványt is előterjesztett.

Perbeszédében arra hivatkozott, hogy a Kúria Bkk.III.494/2014/4. számú végzése kizárólag az elsőfokú bíróság kijelöléséről rendelkezett, a másodfokú bíróságról azonban nem, így a másodfokú eljárásra továbbra is a Fővárosi Ítéltábla az illetékes.

A védői álláspont szerint eljárási szabályt sértett a Szolnoki Törvényszék, amikor a Kúria kijelölő határozata folytán visszaérkezett ügyben a korábbi eljárást nem ismételte meg. E vonatkozásban a jegyzőkönyvben tett megállapítása és az ítélet bevezető részében írtak ellentmondanak egymásnak.

A védő a Szegedi Fellebbviteli Főügyészséggel egyetértve mutatott rá azokra az eljárási szabálysértésekre, amelyek álláspontja szerint az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolják. Ezt - többek között - arra alapította, hogy a legtöbb tanú (például: **tanú4 neve**, ..., dr. **tanú5 neve**, ..., dr. ..., **tanú2 neve**, a **Gazdasági társaság neve2** Kft. összes dolgozója) kihallgatásakor az elsőfokú bíróság elmulasztotta a relatív mentességi jogra történő figyelmeztetést.

A védő abszolút hatályon kívül helyezési oknak tekintette a többi vádlott és védőik távol maradását dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott kihallgatásakor, különös tekintettel arra, hogy bár az elsőfokú bíróság kifejezetten felhívta a figyelmüket arra, hogy a tárgyaláson nem kötelesek részt venni, utóbb, az ügyészi perbeszédéből vált számukra egyértelművé, hogy a tényállás 1/1-1/2. és 2. pontja szervesen összefügg. Az eljárási szabálysértés miatt a védő szerint dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott vallomása bizonyítékként nem vehető figyelembe.

Az eljárási szabálysértéseken túl a védői érvelés szerint az elsőfokú bíróság tényállása a Be. 351. § (1) bekezdés b) és d) pontjára figyelemmel megalapozatlan, mert a tényállást nem derítette fel kellőképpen és az általa megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett.

E körben ismét utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság egyáltalán nem vizsgálta a vagyonkezelői köteleesség és a tulajdonosi joggyakorlás elkülönülését. Ez utóbbi vonatkozott az ... valamennyi tagjára, így védencére, I.rendű vádlott neve I. rendű vádlottra is.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság egyáltalán nem vizsgálta, volt-e elmaradt vagyoni előny, ami pedig a vagyoni hátrány, mint tényállási elem egyik része. Ezt azért is lényegesnek tartotta, mert több tanú vallomásából levonható az a következtetés, hogy a beruházás jelentős gazdasági előnnyel járt volna az országnak.

A vagyoni hátrány, pontosabban a kár összegét kizárólag a nyomozás során beszerzett, általuk több szempontból támadott szakvéleményre alapította az elsőfokú bíróság, anélkül azonban, hogy részletes indokát adta volna annak, hogy miért tekintette azt aggálytalannak és miért utasította el azokat a védelmi indítványokat, amelyek e szakvélemény megalapozottságát kérdésessé tették (NAV és kisajátítási határozatok, a polgári peres eljárás megállapításai, az általuk beszerzett szakvélemény).

A védő kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság kellő ténybeli alap és indok nélkül tekintette hamisnak a **Gazdasági társaság neve**2 Kft. által készített értébecsléseket, sőt azt állapította meg, hogy erről az I. rendű vádlott is tudott.

Ezzel összefüggésben hivatkozott arra is, hogy a vádlottak tudattartalmát sem vizsgálta az elsőfokú bíróság, és bár a hűtlen kezelésnek nem tényállási eleme a motívum, de az eredményt tekintve mégis indokolt lett volna erre is kitérni.

A védői érvelés szerint az I. rendű vádlottnak a szándéka nem terjedt ki a károkozásra, így arra, hogy az államot megtévessze az ügylet gazdaságosságát illetően, különös tekintettel arra, hogy valamennyi prominens állami vezető elvi támogatását élvezte az ügyletkötésnél.

A védő kitért arra is, hogy a gondatlanság vizsgálata is elmaradt, hozzátette azonban, hogy a gondatlan bűncselekménynél fogalmilag kizárt a kísérlet.

Az ügyészi indítványra reagálva kifejtette, hogy I. rendű vádlott neve I. és dr. II. rendű vádlott neve II. rendű vádlottak esetében az érdemi felülbírálat hátrányosan érintené III. rendű vádlott neve III. és IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlottakat, amennyiben az első fokú ítéletet az ő vonatkozásukban viszont a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezné, hiszen ezáltal a másodfokú bíróság a terhükre kvázi jogerős tényállást állapítana meg.

Dr. II. rendű vádlott neve II. rendű vádlott védője perbeszédében a fellebbezését módosította, azt kizárólag az első fokú ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása végett tartotta fenn azzal, hogy a megismételt eljárást a Budapest Környéki Törvényszék folytassa le.

Az első és a másodfokú bíróság illetékességére, az elsőfokú bíróság eljárására vonatkozó kifogásai megegyeztek az I. rendű vádlott védője által előadottakkal.

Védencével kapcsolatosan sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése során figyelmen kívül hagyta, hogy a II. rendű vádlott 2008. június 17-én lovas balesete miatt nem dolgozott. Az indokolás hiányosságaként említette, hogy bár az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az értébecslés a II. rendű vádlott közrehatása folytán hamis értékeket tartalmaz, ennek azonban konkrét körülményeit, különösen a hamis értébecslést készítő személyét nem jelölte meg.

Egyetértett az I. rendű vádlott védőjével abban is, hogy az elsőfokú bíróság nem határozta meg, milyen vádlotti magatartást tekintett a vagyonkezelői kötelesség megszegésének, pedig ez a hűtlen kezelés egyik tényállási eleme. Az I. rendű vádlott az ... Zrt. vezérigazgatója és az ... egyik tagja volt. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt sem, hogy az egyes funkciók betöltésekor milyen kötelezettségek terhelték az I. rendű vádlottat. Ennek védenca szempontjából azért van jelentősége, mert a vád szerint dr. II. rendű vádlott neve II. rendű vádlott I. rendű vádlott neve I. rendű vádlott cselekményéhez nyújtott szándékosan segítséget.

Kitért arra is, hogy a vagyoni hátrány mibenlétével az elsőfokú bíróság szintén nem foglalkozott, kizárólag a kárra koncentrált. A védői álláspont szerint hiba az ügyet kizárólag a telekcserére degradálni. A **Gazdasági társaság neve2** Kft. által adott értékbecslés adatai és a **Gazdasági társaság neve4** által közölt értékek közti különbség eltörpül a remélt nemzetgazdasági előnyhöz képest.

A védő abban is csatlakozott az I. rendű vádlott védőjéhez, hogy a vádlottak bűncselekményt nem követtek el. Amennyiben a másodfokú bíróság az ügyészi fellebbezés szerint járna el (részben érdemben felülbírálná, részben hatályon kívül helyezné az ítéletet), az rendkívül hátrányosan érintené a III. és IV. rendű vádlottat.

III. rendű vádlott neve III. rendű vádlott védője az ügyészi fellebbezéssel szemben az első fokú ítélet helyben hagyását indítványozta a III. rendű vádlott esetében. Ezt a következőkkel indokolta:

a III. rendű vádlott a ... szakállamtitkára volt, nem az **Gazdasági társaság neve1**-ben dolgozott, így nem kellett ismernie a vezetői értekezlet anyagát. Tény, hogy az ... számára, aminek tagja volt, tájékoztatást kért, de abban az értékbecslés nem szerepelt.

A III. rendű vádlottnak arról volt információja, hogy a vagyongazdálkodók támogatásukról biztosították az **Gazdasági társaság neve1**-t, de az adott földterületek fölötti kezelői jogukról való lemondásért cserébe ellentételezést kértek. Ismerte a ... iroda tájékoztatását, így azt, hogy az abban közölt négyzetméter ár nem tért el a **Gazdasági társaság neve2** Kft. által a ... és ... ingatlanokra adott értékektől. Ismerte a ... válaszlevelét is, a benne foglalt felvásárlási árral.

A védő utalt arra, hogy egy-egy ... ülésre több száz oldalas anyagot kellett volna elolvasni, ami lehetetlen feladat volt.

Az ügyész által hivatkozott tudattartalmat illetően a védő azzal érvelt, hogy azt sem közvetlen, sem közvetett bizonyíték nem támasztja alá. A III. rendű vádlott munkatársai között sincs olyan személy, aki tudott volna a hamis értékbecslésről.

A védő kitért arra is, hogy a rendszer működésének esetleges hiányosságai nem adnak alapot a büntetőjogi felelősség megállapítására.

Álláspontja szerint azért sincs szükség az ítélet hatályon kívül helyezésére, mert védenne vonatkozásában a megismételt eljárástól sem várható új bizonyíték. Az ügyészség szerint az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le, a másodfokú bíróság majd ezt elbírálja, egyébként a helyes következtetés levonására a másodfokú eljárásban is van lehetőség.

IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlott védője az eljárási szabálysértéseket illetően egyetértett a korábbi perbeszédekben elhangzottakkal.

Az ügyészi állásponttal szemben, mely szerint az elsőfokú bíróság nem merítette ki a vádat, arra hivatkozott, hogy a 2008. július 24-i e-mail küldéssel az ítélet 68-69. oldalán foglalkozott az elsőfokú bíróság, de ez valójában lényegtelen körülmény volt. Az eljárás során dr. **tanú6** neve vallotta, hogy valamelyik értékbecslést kérte átdolgozni, de nem a benne szereplő értékek, hanem egyéb szempontok miatt. A július 24-i értékbecslésben a korábbihoz képest csak formai és nem tartalmi, tehát nem számszaki változtatások voltak. Nincs azonban olyan vallomás, amelyből az lenne megállapítható, ki küldte el az e-maileket dr. II. rendű vádlott neve II. rendű vádlottnak. A IV. rendű vádlott e körben tett vallomásai - az ügyészi állítással ellentétben - nem ellentmondásosak, hanem bizonytalanok.

Az értékbecslésben lévő kék filc tollas jelölések és kézírás nem a IV. rendű vádlottól származik. Ez utóbbi vizsgálatára az ügyész nem indítványozta igazságügyi írásszakértő kirendelését.

A bűnsegédi alakzat megállapításának alapfeltétele a szándékosság, ami azonban a IV. rendű vádlott esetében nem áll fenn, ezért az első fokú ítélet IV. rendű vádlottra vonatkozó részének helyben hagyását kérte.

Dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott védője fellebbezését akként módosította, hogy az elsődlegesen továbbra is az V. rendű vádlott felmentésére irányult, de másodlagosan már az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére is.

A felmentés indokaként arra hivatkozott, hogy az V. rendű vádlott meggyőződött a felek szándékáról, így a benyújtott szerződések a felek valós akaratán alapultak. Ezért fogalmilag kizárt, hogy az V. rendű vádlott valótlan tényt foglalt közokiratba.

Utalt a földhivatali dolgozók vallomására is, mely szerint 2008. augusztus elseje előtt nem ütközött jogszabályba a tulajdonjog ily módon történő megszerzése. Ezt az is alátámasztja, hogy az ügyészi óvásokig nem is ütközött akadályba a tulajdonjog bejegyzése a vád szerinti ingatlanokra.

Az eljárási szabálysértéseket illetően előadta, hogy ők maguk is kérték az eljárás elkülönítését az V. rendű vádlott vonatkozásában. Álláspontja szerint az ügyészség azon tanúk vallomásának kizárását kéri a bizonyítékok köréből, akik vallomásától az V. rendű vádlott felmentése függhet.

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott az utolsó szó jogán továbbra is elsősorban a felmentését kérte. Fenntartva az írásban benyújtott fellebbezésének indokolását, arra hivatkozott, hogy eljárásuk mindenben megfelelt a vonatkozó jogszabályoknak és belső szabályzatoknak. Ez utóbbiakat mint az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. vezérigazgatója ő maga hozta meg, így előírásaival tisztában volt. Az úgynevezett Vagyontörvényt is ismerte, hiszen annak betérjesztője a ... volt, amit a törvény parlamenti vitájában ő képviselt.

Az **Gazdasági társaság neve1** valamennyi előterjesztésére jogi ellenjegyzést kellett kérni, ami a vádban szereplő előterjesztések esetében is megtörtént.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem minden bizonyítékot vont mérlegelési körébe, így figyelmen kívül hagyta azon tanúk vallomását, akik egybehangzóan azt nyilatkozták, a ...ra tervezett beruházás jelentős gazdasági bevételt eredményezett volna az állam számára. Ennek azért van jelentősége, mert e vallomások alapján terhükre vagyoni hátrány okozása nem lett volna megállapítható, ez pedig felmentésüket kellett volna hogy eredményezze.

Az ...-nek az állam érdekeinek megfelelően kellett eljárnia, ennek során gazdaságpolitikai döntéseket kellett hozniuk, amelyek viszont büntetőjogilag nem megfogható döntések. Észrevételezte, hogy a csereszerződést megszavazó négy ... tag közül ketten jelen ügyben vádlottak, egy személyt tanúként hallgattak ki, a negyedik személy kihallgatására nem került sor.

Ismét hivatkozott eljárási szabálysértésekre. Álláspontja szerint a 2013-ban lefolytatott bírósági eljárás az Alkotmánybíróság határozatára figyelemmel alaptörvény-ellenes, így annak anyaga bizonyítékként nem vehető figyelembe. Az elsőfokú bíróságnak emiatt, de azért is meg kellett volna ismételnie az eljárást, mert a Kúria kijelölő határozata az eljárás lefolytatására, nem pedig folytatására utasította.

Sérelmezte, hogy az ügyben a bíróság a tényállást kizárólag az ügyész által kirendelt szakértő véleményére, az ügyész által kihallgatni indítványozott tanúk vallomására alapította, a védelem által indítványozott tanúkat nem hallgatta ki, a lefoglalt adathordozókról vagy nem tudtak, vagy nem tudták azokat megnyitni, az angol nyelvű iratokat pedig bizonyítékként egyáltalán nem vette

figyelembe a bíróság.

Kifogásolta azt is, hogy a nyomozás során nem volt szabályszerű házkutatás az ...-nél, az ügyészség kért be többször iratokat. A ...-ügy iratanyaga azonban csak hiányosan lelhető fel az iratokban. Hasonlóképp jártak el a **Gazdasági társaság neve**² Kft. esetében is, bár ott utóbb tartottak házkutatást. Az informatikus szakértő szerint utóbb már nem állapítható meg, hogy 2008. és a házkutatás között a Kft. adatbázisából milyen adatokat töröltek.

Fellebbezési indoklásában írt okokból továbbra is indítványozta a **Gazdasági társaság neve**⁴ Kft. által készített szakvélemény kirekesztését a bizonyítékok köréből.

Álláspontja szerint kizárható, hogy az államnak vagyoni hátrányt akartak okozni, legfeljebb az róható fel, hogy rosszul ítélték meg, mi az állam érdeke. Hivatkozott arra is, hogy 1988., a privatizáció óta állami vagyonra elkövetett hűtlen kezelés miatt senki ellen nem indult büntető eljárás, mert az ügyészség nem látta fennforogni a szándékosságot. Az elsőfokú bíróság ítéletének ez is az egyik hiányossága, hogy a vádlotti tudattartalommal egyáltalán nem foglalkozott.

Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott fenntartva a fellebbezés indoklásában írtakat, úgy nyilatkozott, hogy az első fokú ítélet megalapozatlansága miatt több érv szól annak hatályon kívül helyezése mellett, de a hosszú ideje folyamatban lévő büntető eljárásra figyelemmel elsődlegesen a felmentését indítványozta.

Ennek körében hivatkozott húsz éves szakmai múltjára, tapasztalatára, rutinjára és arra, hogy a 2008. június 19-i vezetői értekezleten betegsége miatt nem vett részt.

A 2008. június 17-én a **Gazdasági társaság neve**² Kft.-ből elküldött értékbecslést illetően rámutatott, hogy a büntető eljárás szabályai szerint nem neki kell bizonyítania azt, hogy az e-mailt nem kapta meg, illetve azt nem olvasta, hanem a vádnak kellett volna ennek ellenkezőjét bizonyítani, ami azonban álláspontja szerint nem sikerült.

Kitért arra is, hogy nem jelenti az értékbecslés manipulálását az, ha annak munkanyaga (az úgynevezett draft) és a végleges értékbecslés a forgalmi értékek tekintetében eltér egymástól. Hangsúlyozta, hogy nem volt feladata az értékbecslések véleményezése, felülvizsgálata. Tucatszám kapott értékbecsléseket és a ...-ügy egy volt a sok közül. 2008. május végén, az értékbecslések megrendelésekor még úgy gondolták, egy hónap alatt lebonyolítható az ügylet, de problémaként merült fel a parti sáv leválasztása és elhúzódott az eljárás.

A Földtörvény 2008. augusztus elsejétől hatályba lépő módosítása csupán annyiban érintette volna az ügyletet, hogy két szerződést kellett volna kötni, mert inntől termőföldet csak termőföldre lehetett cserélni, a más művelési ágba tartozó földekre másik szerződést kellett volna készíteni.

A polgári peres eljárásban hozott ítéletekkel kapcsolatosan kifejtette, hogy ott az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, de az ítéletben részletezett jogi következtetésekre büntetőjogi felelősséget nem lehet alapítani. Véleménye szerint a másodfokú polgári peres ítéleten - figyelemmel az ott kifejtettekre és a kihirdetés időpontjára - alapul a vádemelés.

Jogi képtelenségnek tartotta, hogy vagyoni hátrányt akartak okozni az államnak. Az eljárásuk során felhatalmazásuk volt megítélni, hogy mi az állam érdeke. A konkrét ügyben ... ikonikus beruházása valósulhatott volna meg, amelynek működtetéséből az államnak jelentős haszna származott volna.

III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott arra hivatkozva, hogy nem követett el bűncselekményt, nem tudta, hogy az értébecslések esetleg hamis adatokat tartalmaznak, indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az első fokú ítélet rá vonatkozó részét hagyja helyben.

IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott az utolsó szó jogán is azt nyilatkozta, hogy nem követett el bűncselekményt, ezért az első fokú ítélet rá vonatkozó részének helyben hagyását kérte.

A vádlottak személyi körülményeiről is nyilatkoztak, melyekre az ítélet tábla a tényállás kiegészítése körében tér ki.

A másodfokú bíróság I.rendű vádlott neve I. rendű, dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott és védőik által a vádlottak felmentése érdekében bejelentett fellebbezéseket, ha nem is a védelmi érveléssel teljesen azonos indokkal, de alaposnak tekintette, míg az ügyész által e vádlottak terhére, büntetésük súlyosítása, valamint III.rendű vádlott neve III. rendű és IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott vonatkozásában az első fokú ítélet megalapozatlanság okából történő hatályon kívül helyezése végett, továbbá dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott védője által az V. rendű vádlott felmentése végett bejelentett fellebbezéseket nem ítélte alaposnak.

Illetékesség

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott védője, valamint dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott és védője, külön-külön előterjesztett beadványukban indítványozták, hogy a Szegedi Ítélet tábla állapítsa meg illetékességének hiányát. Erről az ítélet tábla a következőkre figyelemmel nem hozott határozatot:

A bíróságok kötelessége az eljárás minden szakaszában vizsgálni illetékességüket és hatáskörüket (Be. 19. §).

Amennyiben a bíróság azt állapítja meg, hogy az adott ügyben nem rendelkezik hatáskörrel vagy illetékességgel, arról végzésben dönt azzal, hogy megállapítja hatáskörének vagy illetékességének a hiányát.

Ugyanakkor ha az adott ügyre hatáskörrel és illetékességgel rendelkezik, ezt külön végzésben nem kell megállapítania.

A Szegedi Ítélet tábla illetékességéről való döntést azonban nyilvánvalóan meg kell előznie az elsőfokú bíróság illetékességéről való döntésnek, mert az elsőfokú bíróság illetékessége kihat a másodfokú bíróság illetékességére is. Az ítélet tábla erre figyelemmel sem hozhatott előzetesen döntést a saját illetékessége tekintetében.

A vádlottak és védőik az elsőfokú eljárás során mindvégig vitatták a Szolnoki Törvényszék illetékességét, az I., a II. rendű vádlott és védőik az első fokú ítéletet támadó fellebbezésüket részben erre alapították.

Az ítélet tábla a védelmi kifogásokat a következők miatt ítélte alaptalanoknak:

A Központi Nyomozó Főügyészség 2012. szeptember 24. napján emelt vádat a Fővárosi Törvényszék előtt I.rendű vádlott neve és társai ellen I.Nyom.202/2009. számú vádiratával.

A Fővárosi Törvényszéken B.1123/2012. szám alatt indult ügy elbírálására az Országos Bírósi Hivatal (OBH) elnöke 2012. augusztus 21. napján kelt 248/2012. (VIII. 21.) OBHE. számú határozatával a Szolnoki Törvényszéket jelölte ki.

A Szolnoki Törvényszéken 9.B.804/2012. szám alatt indult büntetőeljárásban a bizonyítási eljárás jelentős részének lefolytatása után az Alkotmánybíróság 2013. december 2. napján kelt 36/2013. (XII. 5.) AB határozatában foglaltakra figyelemmel a Szolnoki Törvényszék 2013. december 18. napján meghozott 9.B.804/2012/85. számú végzésével megállapította illetékességének hiányát és az ügyet a Fővárosi Törvényszékre áttette.

A Fővárosi Törvényszék szintén illetékességének hiányát állapította meg, így az ügy kijelölés végett a Kúriára került.

A Kúria 2014. április 23. napján meghozott Bkk.III.494/2014/4. számú végzésével a Be. 20. § (3) bekezdése alapján eljárva, a megelőzés elvére figyelemmel az eljárás lefolytatására a Szolnoki Törvényszéket jelölte ki. Határozatában - mint ahogyan az ügyészi perbeszédben is elhangzott - rámutatott arra is, hogy az AB döntése a Szolnoki Törvényszék addigi eljárását nem érintette, hiszen a bíróság kijelölésére az OBH elnöke által akkor hatályos jogszabály alapján került sor.

Ezt követően, tehát az AB határozata után a Szolnoki Törvényszék már nem az OBH elnökének határozata, hanem a Kúria kijelölése alapján járt el, így nem csak lehetősége, de kötelezettsége is volt az eljárás lefolytatása.

Az ítéletábra nem osztotta az I. és a II. rendű vádlott, valamint védőik azon álláspontját sem, mely szerint a Szolnoki Törvényszék által a kúriai kijelölő határozatot megelőzően lefolytatott eljárásban felvett bizonyítás anyaga bizonyítékként nem vehető figyelembe. Nem vitás, hogy ezt a kérdést a már hivatkozott alkotmánybírósi határozat nyitva hagyta, erre mutatott rá dr. Lévai Miklós alkotmánybíró a párhuzamos indoklásában. Ezen indoklás rámutatott, hogy a Be. 308. § (1) bekezdése alapján a tárgyalás megkezdése után áttételnek csak e bekezdésben írt esetekben van helye. A jelen ügyekben Alaptörvény-ellenesnek nyilvánított jogszabályhely alkalmazása a folyamatban lévő elsőfokú eljárásokban emiatt ténylegesen - áttétellel - nem zárható ki.

Az ítéletábra ezzel kapcsolatos álláspontja az, hogy az Alkotmánybíróság határozata a Szolnoki Törvényszék által az OBH elnökének határozata alapján lefolytatott eljárását nem érintette, azt nem tette semmissé. Ezt az álláspontot alátámasztja a Kúria Bkk.III.494/2014/4. számú kijelölő határozata is, hiszen az a Szolnoki Törvényszék illetékességét a megelőzésre, mint általános illetékességi okra [Be. 17. § (2) bekezdés] alapította. Ebből következik, hogy az elsőfokú bíróság korábbi eljárása törvényes, így azt kellett vizsgálni, hogy az ügy Szolnoki Törvényszékre történt visszakerülése után az eljárást meg kellett-e ismételni, vagy sem.

2013. július 1-től az ügy kikerült a kiemelt ügyek közül, így az hat hónapon belül ismétlés nélkül folytatható volt. Az ügyben az elsőfokú bíróság utoljára 2013. december 2. napján tartott érdemi tárgyalást, majd a Kúria kijelölő határozata alapján az eljárást 2014. május 27. napján folytatta. A két határnap között hat hónap nem telt el, így helyesen állapította meg a Szolnoki Törvényszék, hogy az eljárást nem kell megismételni, az ismétlés nélkül folytatható.

Ezen helyes döntéséhez képest tévedett, amikor ítéletében a korábbi tárgyalási napokat nem tüntette fel, és a tárgyalást megismételtként tüntette fel, ezért ezt a másodfokú bíróság helyesbítette.

A védelmi érvelés szerint a megismétlés szükségességére utal az is, hogy a Szolnoki Törvényszék az ügyet új számra iktatta. Ezzel kapcsolatosan rámutat a másodfokú bíróság, hogy ez csupán egy ügyviteli aktus, hiszen az illetékesség hiányának megállapítása miatt az ügy ügyvitelileg befejezetté vált, de az érdemben eljárásjogilag nem zárult le (BDT 2009.2075.).

Mindezekre tekintettel az ítéletábra alaptalannak tartotta a Szolnoki Törvényszék illetékességét vitató védelmi álláspontokat.

A védelem a másodfokú bíróság illetékességét azon az alapon vitatta, hogy a már többször hivatkozott kúriai kijelölő határozat csak az elsőfokú bíróságról rendelkezett.

Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy kijelölt elsőfokú bíróság esetén - eltérő rendelkezés hiányában - a másodfokú eljárásra az a bíróság illetékes, amelynek illetékességi területén az ügyben kijelölt elsőfokú bíróság működik (BH 2005.422.). Ezért a másodfokú eljárásra illetékes bíróság kijelöléséről a Kúriának nem is kellett rendelkeznie.

A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről, és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény 2. számú melléklete szerint a Szegedi Ítéletábra illetékességi területéhez tartozik Jász-Nagykun-Szolnok megye, tehát a Szolnoki Törvényszék által első fokon elbírált ügyek másodfokú felülbírálata. Így jelen ügyben a Szegedi Ítéletábra illetékes a másodfokú eljárásra.

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott védője a Szegedi Ítéletábra illetékességén kívül annak pártatlanságát is vitatta. Ezért a Be. 21. § (1) bekezdés e) pontjára alapítva e bírósággal szemben kizárás iránti indítványt terjesztett elő. A Kúria 2016. szeptember 26. napján kelt Bkk.I.1381/2016/2. számú végzésével megtagadta a Szegedi Ítéletábra kizárását.

Eljárási szabálysértések

A másodfokú bíróság a Be. 348. § (1) bekezdése alapján a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált. Ennek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság feltétlen eljárási szabálysértést nem követett el, az általa megvalósított eljárási szabálysértések a másodfokú eljárásban kiküszöbölhetők voltak.

Az elsőfokú bíróság 2012. november 19. napján kelt és 2012. december 12. napján jogerőre emelkedett 9.B.804/2012/14. sorszámú végzésével elutasította I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott és védője által előterjesztett, dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott vonatkozásában az ügy elkülönítésére irányuló indítványt. Dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott a 2013. január 7. napján tartott tárgyaláson ugyanilyen tartalmú indítványt terjesztett elő, amit az elsőfokú bíróság szintén elutasított (9.B.804/2012/24. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv).

Az elsőfokú bíróság ezen a tárgyalási napon megkezdte I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott kihallgatását, amelyen az V. rendű vádlott védője is jelen volt.

Az ezt követő tárgyalási napokon I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott kihallgatásának folytatásánál, majd dr. II.rendű vádlott neve II. rendű, III.rendű vádlott neve III. rendű és IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott kihallgatásánál az V. rendű vádlott védője már nem volt jelen.

2013. január 24. napján került sor dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott kihallgatására, ekkor

védőjén kívül csak dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott, illetve a sértetti képviselő volt jelen. Az V. rendű vádlott nem tett vallomást, a felolvasott nyomozati vallomására a jelenlévő II. rendű vádlott sem tett észrevételt.

Az megállapítható, hogy I.rendű vádlott neve I., dr. II.rendű vádlott neve II., III.rendű vádlott neve III. és IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlottak vallomása és cselekménye nem érinti a tényállás 1/1. és 1/2. pontjában foglalt V. rendű vádlotti cselekményeket, így az V. rendű vádlott védője törvényesen maradhatott távol ezekről az eljárási cselekményekről. Bár dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott és védője távolmaradásának engedélyezése nem került jegyzőkönyvezésre, de azt az elsőfokú bíróság nem kifogásolta, így azt nyilvánvalóan engedélyezte.

Az V. rendű vádlott vallomása azonban már érintette a többi vádlott, főleg I.rendű vádlott neve I. rendű, dr. II.rendű vádlott neve II. rendű és III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottakat, hiszen dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott a csereszerződés előkészítése során **tanú1** neve képviselőjeként járt el.

Dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott a bíróság előtt nem tett vallomást, ezért az elsőfokú bíróság - helyesen - csak a 2011. július 13. napja előtt tett nyomozati vallomását és írásbeli vallomását olvasta fel a tárgyaláson. A 2011. július 13. után tett vallomásait törvényesen rekesztette ki a bizonyítékok köréből, mert az ügy kiemelt ügygé válása után a védelem kötelező lett volna, de az V. rendű terheltnek a nyomozó hatóság nem rendelt ki védőt, és arra sem figyelmeztette, hogy a törvényi előírás betartása végett védő meghatalmazásáról gondoskodják.

Dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott tárgyaláson felolvasott vallomásai már érintették I.rendű vádlott neve I. rendű és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottak cselekvőségét, hiszen az V. rendű vádlott a telekcsere ügylet előkészítésével és az értébecslésekkel kapcsolatosan is nyilatkozott. Ezért a vallomás ismertetésekor a többi vádlottnak és védőiknek jelen kellett volna lenni.

Ezt az eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság kiküszöbölte azzal, hogy a 2013. december 2. napján tartott tárgyaláson, amikor **tanú2** neveot hallgatta ki tanúként, dr. VI.rendű vádlott neve V. rendű vádlott védőjének indítványára a tanú elé tárta az V. rendű vádlott nyomozati vallomásának releváns részét. Ezen a tárgyaláson a vádlottak közül egyedül az V. rendű vádlott nem volt jelen, de részt vett valamennyi védő (9.B.804/2012/75. számú jegyzőkönyv).

A 2014. május 27. napján valamennyi vádlott és védő részvételével megtartott tárgyaláson az elsőfokú bíróság felolvasta **tanú2** neve tárgyaláson tett vallomását, így azt dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott is megismerte, de arra észrevételt nem tett (9.B.392/2014/6. számú jegyzőkönyv).

Ezen kívül a 2015. szeptember 14. napján tartott tárgyaláson az iratismertetés során is ismertetésre került dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott nyomozati vallomásának azon része, ami bizonyítékként figyelembe vehető volt.

A fentiek alapján a Be. 373. § (1) bekezdés II/d. pontjában írt eljárási szabálysértés nem valósult meg, a vádlottak és a védőknek lehetőségük volt élni észrevételezési jogukkal dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott vallomásával kapcsolatosan, ezáltal a védekezéshez való jog nem sérült.

Nem sértett az elsőfokú bíróság eljárási szabályt azzal sem, amikor dr. V.rendű vádlott neve V. rendű

vádlottal történő szembesítés foganatosítása végett nem idézte vissza **tanú2 neve**ot tanúként. Az V. rendű vádlott élt vallomásmegtagadási jogával és a Be. 117. § (4) bekezdése alapján ilyen esetben a tanúkkal nem szembesíthető. Itt jegyzi meg az ítéletábra, hogy dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlottnak **tanú2 nevem**al kapcsolatosan 2011. július 13-át megelőzően tett vallomásai azért is vehetők bizonyítékként figyelembe, mert dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlottat gyanúsítottként hallgatták ki és erre nem vonatkozik a Be. 82. § (1) bekezdés c) pontja szerinti mentességi jog, tekintet nélkül arra, hogy az V. rendű vádlott a kérdéses időben **tanú2 neve** jogi képviselőjeként járt el.

Az elsőfokú bíróság több tanút is meghallgatott úgy, hogy őket nem oktatta ki a Be. 82. § (1) bekezdés b) pontja szerinti relatív mentességi jogokra. Osztotta a másodfokú bíróság az ügyész álláspontját, hogy a kialakult és töretlen bírói gyakorlat szerint ilyen esetben a vallomást, illetve annak azon részét kell kirekeszteni a bizonyítékok közül, amellyel a tanú önmagát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolja, tehát amire a mentességi joga vonatkozik.

A vallomásnak azon részei, melyeket a mentességi jog nem érint, bizonyítékként értékelhetők.

Erre figyelemmel **tanú2 neve** vallomásából a tényállás 1/1. és 1/2. pontjára vonatkozó vallomását a másodfokú bíróság kirekesztette a bizonyítékok köréből, de ez a tényállás megalapozottságát nem érintette, az az egyéb bizonyítékok alapján elbírálható volt. A tényállás 2. pontja alatti telekcsera kapcsán a tanú nem vallott olyat, amellyel önmagát bűncselekmény elkövetésével vádolta volna, így az a vallomása bizonyítékként értékelhető. Megjegyzi azonban az ítéletábra, hogy ez részben annak köszönhető, hogy az elsőfokú bíróság - bár a relatív mentességi jogára ekkor sem figyelmeztette a tanút - megtiltotta számára a válaszadást olyan kérdésekre, amelyekkel magát esetleg bűncselekmény elkövetésével vádolta volna.

Nem osztotta azonban az ügyésznek **tanú1 neve** vallomásának kirekesztésére vonatkozó indítványát. Az iratokból egyértelműen kiderült, hogy a tanú sem a cselekmény elkövetésekor, sem a vallomás megtételekor már nem volt házastársa **tanú1 nevenének**, így az ő kihallgatására törvényesen került sor, egykori házastársát illetően mentességi jog nem illette meg, saját magára vonatkozóan pedig nem vallott terhelően. Így vallomása teljes terjedelmében bizonyítékként felhasználható.

A másodfokú bíróság az ügyészi indítvánnyal ellentétesen foglalt állást dr. **tanú7 neve** tanúvallomását illetően is, e tanú vallomását ugyanis kirekesztette a bizonyítékok köréből. A másodfokú bíróság álláspontja az, hogy a relatív mentességi jogra történő figyelmeztetést nem pótolta a tanú azon nyilatkozata, hogy jogaival - hivatásánál fogva - tisztában van, a jegyzőkönyvben eszközölt ilyen tartalmú javítás sem felel meg a törvényi előírásoknak. Ezért e tanú vallomása bizonyítékként nem vehető figyelembe.

tanú2 neve és dr. **tanú7 neve** vallomásának kirekesztésével sem vált azonban megalapozatlanná a tényállás 1. pontja, mert arra vonatkozóan az egyéb bizonyítékok rendelkezésre állnak.

Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor a tolmáccsal nem tisztázta, hogy fenn áll-e vele szemben bármilyen kizárási ok (9.B.804/2012/59. és 75. számú jegyzőkönyv). A Be. 114. § (3) bekezdése alapján a szakértőre vonatkozó rendelkezések a tolmácsra is irányadók. Az eljárási szabálysértésnek azonban az ügy érdemére nem volt kihatása és a tolmáccsal szemben kizárási okra nem merült fel adat, azért a másodfokú bíróság kizárolag az eljárási szabálysértés megállapítására szorítkozott (BH 2006. 279.).

Tényleges érdekellentét híján nem valósult meg eljárási szabálysértés akkor, amikor a 2013. május 15-én tartott tárgyaláson **tanú4 neve** tanúkénti kihallgatása során I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott védőjének eltávoztása miatt őt IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott védője helyettesítette, és látta el az I. rendű vádlott védelmét. Nem vitás, hogy a ... ingatlanok forgalmi értékét illetően eltérő állásponton voltak, mert I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott szerint a csereszerződésben szereplő ingatlanforgalmi értékek helyesek, míg IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott az általa készített munkaanyagban szereplő értékeket tekintette irányadónak, de egyebekben ellentmondó vallomást nem tettek, a bűncselekmény elkövetését mindketten tagadták, így tényleges, konkrét érdekellentét közöttük nem volt. Az iratokból az is megállapítható, hogy **tanú4 neve**, mint a ... Főosztályának vezetője, vallomása szerint az ... Zrt. csereügyletéről 2008-ban nem tudott, a tárgyaláson a kaszinó beruházással, a koncessziós pályázat kiírásával kapcsolatosan tett vallomást, azaz az ügy érdemi elbírálására kiható nyilatkozatot nem tett.

Eljárási szabályt sértett viszont az elsőfokú bíróság, amikor a **Gazdasági társaság neve2 Kft.** értékbecslőt is a relatív mentességi jogra történt figyelmeztetés nélkül hallgatta meg. E tanúkra is vonatkozik, hogy mivel olyan vallomást nem tettek, ami önmagukra terhelő volt, ezért vallomásuk bizonyítékként értékelhető.

Ez alól egyedül **tanú3 neve** a kivétel, hiszen a ... értékbecslést elmondása szerint ő készítette, ezért vallomása a törvényes figyelmeztetés nélkül bizonyítékként nem értékelhető, és vallomása egyéb bizonyítékkal sem pótolható. Ezért a másodfokú bíróság az ügyben bizonyítást rendelt el, tárgyalást tartott, amelyen **tanú3 nevet** a relatív mentességi jogra történt figyelmeztetést követően tanúként kihallgatta, ezáltal az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését orvosolta.

A teljesség érdekében mutat rá a másodfokú bíróság, hogy nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor a NAV (APEH) forgalmi értéket megállapító helyszínelőjét, **tanú8 nevet** tanúként kihallgatta. Kihallgatásához nem volt szükséges a Be. 82. § (1) bekezdés c) pontja szerinti titoktartás alóli felmentés beszerzése a munkáltatótól, mert a tanú csak általánosságban ismertette az értékbecslési eljárás módszereit, annak alapjait, és ezen kívül a ... ingatlanokra az APEH által megállapított értékek a nyomozati irat részét képezték. (XXX. melléklet 271. oldal).

I.rendű vádlott neve I. rendű és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott, valamint védőik a bírósági eljárásban mindvégig támadták az ügyészség által kirendelt **Gazdasági társaság neve4 Mérnöki Iroda Kft.** által előterjesztett szakértői véleményt, mind annak megállapításait, mind a módszereit, mind a szakértő kompetenciáját, de már az ügyészi kirendelés mikéntjét illetően is.

szakértő 1 neve igazságügyi szakértő kizárását I. és II. rendű vádlottak, illetve védőik már az elsőfokú eljárásban is indítványozták a 9.B.392/2014/56-II. számú végzés ellen bejelentett fellebbezésükben. Az elsőfokú bíróság végzése a Szegedi Ítéltábla Bpkf.I.420/2015/2. számú végzésével 2015. július elsején emelkedett jogerőre. E végzésben kifejtettek az ítéltábla továbbra is irányadónak tekinti.

Nem vitás, hogy a nyomozó ügyészség sem szakértő 1 neve igazságügyi szakértő, sem ... erdőmérnök eseti szakértőkénti bevonásáról alakszerű határozatot nem hozott. Ugyanakkor ... bejelentését nem kifogásolta, így abba hallgatólagosan beleegyezett, és a beterjesztett szakértői véleményt elfogadta, ahogy azt később az elsőfokú bíróság is aggálytalannak találta, és az ügyben bizonyítási eszközként felhasználta.

Sérelmezte a védelem, hogy a bíróság az általuk kért szakértőt dr. ... nem vonta be szakértőként, illetve vádlotti és védői indítványra sem rendelt ki másik igazságügyi ingatlanforgalmi szakértőt, pedig ez nem lett volna mellőzhető.

Másik szakértő kirendelése csak akkor nem mellőzhető, ha az ügyben több szakértő eltérő véleményt terjeszt elő, vagy a bíróság a szakvéleményt aggályosnak találja. Jelen esetben azonban nem erről volt szó. Az ügyben ellentétes szakvélemény sem volt.

Az elsőfokú bíróság beszerezte a polgári peres eljárásban az ... által adott szakvéleményt, azt az eljárás valamennyi résztvevője számára megismerhetővé tette. Ez a szakvélemény nagyságrendileg megfelelt a **Gazdasági társaság neve4** Kft. által adott szakvéleménynek, és hasonló mértékben eltért a **Gazdasági társaság neve2** Kft. értékbecslésétől. A teljesség érdekében itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott által kimunkált számítások alapján, melyben rámutatott, hogy a **Gazdasági társaság neve2** Kft. a ... ingatlanok esetében a hasonló ingatlanok átlagárát pontatlanul határozta meg, helyes számítással a **Gazdasági társaság neve2** Kft. ... ingatlanokra adott érték meghatározása is e két szakvéleménnyel állt összhangban. Az elsőfokú bíróság további bizonyítást nem tartott szükségesnek az ügyben, és ez a másodfokú bíróság álláspontja szerint is szükségtelen.

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott és védője, de dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott és védője is sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság több olyan tanú vallomását olvasta fel, akiket ők kihallgatni indítványoztak. Ezzel kapcsolatosan az ítéletábra álláspontja a következő:

A tárgyalás kitűzését megelőzően dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott védője, valamint I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott és védője külön-külön írásban benyújtották a bizonyítási eljárás lefolytatására vonatkozó indítványukat. Ezek kifejezetten a tanúkra vonatkoztak, és azokat külön csoportba sorolták aszerint, kiknek a kihallgatását tartják mellőzhetetlennek, és kinél tartják elegendőnek a nyomozati vallomás felolvasását. Az ügyész is indítványozta, hogy a bíróság bizonyos tanúk meghallgatása helyett nyomozati vallomásukat olvassa fel. Miután ennek az indítványnak senki által nem kifogásoltan az elsőfokú bíróság eleget tett, a később ugyanezen tanúk kihallgatására előterjesztett védelmi indítványokat az elsőfokú bíróság törvényesen utasította el, különös tekintettel arra, hogy a fellebbezésben a védelem azon tanúk kihallgatásának mellőzését és nyomozati vallomásuk felolvasását sérelmezik, akiknek kihallgatásáról a már említett beadványokban lemondtak.

Nem tévedett akkor sem az elsőfokú bíróság, amikor további meghallgatni kért tanúkat nem hallgatott ki, de több esetben tévesen hivatkozott arra, hogy a tanúk nyomozati vallomásának felolvasása elegendő. I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott a fellebbezésének indokolásában helytállóan mutatott rá, hogy az elsőfokú bíróság ilyen tanúként hivatkozott ..., ... és dr. ... is, jól lehet, e személyeket az eljárás során mindeddig tanúként nem hallgatták ki.

Dr. ... a polgári peres eljárásban képviselte a Magyar Államot, a peres eljárás túlnyomó része, de különösen annak első-, másodfokú ítélete és a Kúria felülvizsgálati határozata a bíróság rendelkezésére áll, így e személy tanúkénti kihallgatása az ügy érdemi elbírálását nem érintené.

A másik két személy kihallgatását arra vonatkozóan kérte I.rendű vádlott neve I. és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott is, hogy a vádirat szerinti elkövetési időpontban volt-e a számítógéphez úgynevezett távoli hozzáférésük. Az elsőfokú bíróság nem hozott alakszerű határozatot e személyek tanúkénti kihallgatására irányuló indítvány elutasításáról és azt ítéletében

sem indokolta meg. A később kifejtendőkre tekintettel az ítélet tábla sem tartotta szükségesnek a személyek tanúkénti kihallgatását.

A másodfokú bíróság szükségtelennek tartotta az ingatlanok értékével kapcsolatosan további bizonyítás felvételét is, hiszen az ... szakvéleménye az elsőfokú bíróság előtt is ismert volt, és az előzőekben utalt rá az ítélet tábla, hogy a polgári peres eljárásban készült szakvélemény, illetőleg a büntető perben előterjesztett szakvélemény, de számítási korrekcióval, legalábbis a ... ingatlanok esetében a **Gazdasági társaság neve** Kft. értékbecslése sem tért el lényegesen egymástól.

A később kifejtendő indokok alapján az ítélet tábla elutasította a ... által kötött adásvételi szerződések és a kisajátítási határozatok beszerzésére irányuló bizonyítási indítványt is.

A már kifejtett indokokra tekintettel tartotta szükségtelennek dr. V. rendű vádlott neve V. rendű vádlott kihallgatását és **tanú** nevemal való szembesítését.

A ... beruházással kapcsolatos tanúk esetében osztotta a másodfokú bíróság a védelem azon álláspontját, hogy ..., ... és ... nyomozati vallomása bizonyítékként nem vehető figyelembe, mert őket 2011. július 21. napján olyan, mentelmi joggal érintett személy ügyében hallgatták ki tanúként, akinek mentelmi jogát az országgyűlés 64/2011. számú határozatával csak 2011. szeptember 14. napján függesztette fel. E személyek bíróság előtti meghallgatása azonban csak az eljárás elhúzódását eredményezné. A beruházással kapcsolatosan elegendő adat áll a rendelkezésre a bíróság számára a tanúk kihallgatása nélkül is.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint további bizonyítástól sem pontosabb, sem eltérő tényállás megállapítása nem várható, mint ami a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megtehető.

Egyebekben az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást hiánytalanul és törvényesen folytatta le.

Az elsőfokú bíróság azonban a bizonyítékok számbavétele, egyes vallomások értékelése során iratellenes megállapításokat tett, illetve iratellenesen idézte, hogy egyes tanúk mit vallottak.

Ezért és részben az erre visszavezethető téves következtetésekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 351. § (2) bekezdésének b), c), d) pontja alapján részben megalapozatlan, mert a tényállás részben hiányos, részben iratellenes, illetve tényekből további tényekre helytelen következtetést vont le, valamint indokolási kötelezettségének sem tett mindenre kiterjedően eleget.

Ez a megalapozatlanság a másodfokú eljárásban a Be. 352. § (1) bekezdésének b) pontja alapján kiküszöbölhető, a másodfokú bíróság az iratok tartalma, ténybeli következtetés útján a tényállást helyesbítheti és részben eltérő tényállást állapíthat meg, ha a vádlott felmentésének van helye.

Ennek alapján az ítélet tábla az első fokú ítélet tényállását kiegészítette, helyesbítette, részben eltérő tényállást állapított meg és helyesbítette a bizonyítékok számbavétele során az első fokú ítéletben tapasztalt iratellenességeket is.

A másodfokú bíróság az első fokú ítélet szerkezeti felépítését követve a tényállást az alábbiak szerint helyesbítette, egészítette ki, illetve állapított meg eltérő tényállást:

A vádlottak személyi körülményeit illetően:

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott munkahellyel nem rendelkezik, legkisebb gyermekével gyese van, melynek havi összege 26.000 Ft. Felesége a ... Egyetemen docensként dolgozik. Vagyontalan.

Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott munkahellyel nem rendelkezik, időszakos munkákat végez, nős, gyermektelen. Vagyona egy félkész ház.

III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott jelenleg gyermekei tulajdonában lévő családi vállalkozásban dolgozik minimálbérért. Kiskorú gyermek eltartásáról nem kell gondoskodnia. A tulajdonát egy tizenegy éves ... típusú személygépkocsi képezi.

IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott jelenleg a **Gazdasági társaság neve** 5 Kft.-nél dolgozik.

Dr. V.rendű vádlott neve két kiskorú gyermeket tart el.

A tényállás 1. pontját érintő kiegészítések:

Az ajándékozási szerződés elkészítésének valódi célja az elővásárlási jogra vonatkozó jogszabályi előírások alkalmazásának kizárása volt (1/1).

A körzeti földhivatal **tanú2 neve** ajándékozás jogcímén szerzett tulajdonjogát 2007. augusztus 6. napján jegyezte be az ingatlan-nyilvántartásba (1/1).

A Központi Nyomozó Főügyészség ... szemben a korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt indult nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés j) pontja alapján megszüntette és vele szemben megrovást alkalmazott (1/1).

tanú2 neve, mivel meg akarta szerezni a ... ingatlan tulajdonjogát, arra 2008. február 23. napján előszerződést kötött (1/2).

A Központi Nyomozó Főügyészség **tanú1 nevével** szemben a korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt indult nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés j) pontja alapján megszüntette és vele szemben megrovást alkalmazott (1/2).

A tényállás 2. pontját érintő kiegészítések, helyesbítések:

I.rendű vádlott neve I. rendű, III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottak állami vagyongazdálkodással kapcsolatos kötelességei Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (továbbiakban: Vtv.), a ...ról szóló 2001. évi CXVI. törvény (továbbiakban: NFA), Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) és az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet rendelkezésein alapultak.

A Vtv. szabályozza a Magyar Állam tulajdonában álló vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás módját és szervezetét, valamint e vagyon kezelését [1. § (1) bekezdés].

A Vtv. 3. § 1. fordulata szerint az állami vagyon feletti tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a Magyar Állam nevében a ... Tanács (Tanács) gyakorolja.

A Tanács nem önálló jogosultja a vagyongazdálkodásnak, mert a Vtv. 3. § 2. fordulata alapján az

előbb írt feladatait a **Gazdasági társaság neve1 Zrt. (... Zrt.)** útján, annak ügyvezető szerveként látja el.

A Vtv. 20. § (1) bekezdése egyértelműen akként rendelkezik, hogy az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.** ügyvezetését - az igazgatóság feladatkörében eljárva - a Tanács látja el. A tagjait megillető jogokra és kötelezettségekre a Vtv. 7. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel a 2006. évi IV. törvény (Gt.) szerinti társasági jogi jogviszony az irányadó azzal, hogy a Gt-ben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. megbízási szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A Tanács (...) tehát nem más, mint az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.** igazgatósága, ügyvezető testülete.

A Vtv. 17. § e) pontja szerint az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.** az állami vagyonnal kapcsolatos jogviszonyokban képviseli a Magyar Államot.

A Vtv. 20. § (3) bekezdése alapján az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.-t** törvényes képviselőként a vezérigazgató képviseli harmadik személyekkel szemben.

A ... Tanács, mint az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.** ügyvezető testülete rendelkezik döntési jogosultsággal a vagyonnevelés körében.

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott jogszabályon alapuló, vagyongazdálkodással kapcsolatos kötelezettségeivel dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott, mint az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.** Értékesítési Igazgatóságának igazgatója is tisztában volt.

A másodfokú bíróság helyesbítette az első fokú ítélet 26. oldalának utolsó bekezdését akként, hogy az ott írtak szerint MVT helyett helyesen az ... (... Tanács) elé kerülő előterjesztésekről van szó.

Mellőzte az első fokú ítélet tényállása 27. oldal első bekezdésének utolsó mondatát és helyette azt állapította meg, hogy dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottnak, mint az Értékesítési Igazgatóság igazgatójának feladata volt, hogy a beérkezett szakvéleményeket véleményezésre megküldje az értébecslést kezdeményező szervezeti egység vezetőjének.

A 28. oldal első bekezdésében írt találkozó időpontja: ... napja.

A 28. oldal hatodik bekezdésében írt, az ... termében tartott megbeszélés protokolláris (és nem szakmai) jellegű volt, ahol a befektetők képviselőit a kormányzat részt vevői elvi támogatásukról biztosították a bemutatott projektet illetően.

A 28. oldal hetedik bekezdését helyesbítette akként, hogy I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott nem a csere jogszerűségének igazolását, hanem lehetőségének a megvizsgálását tette egyértelművé.

A 28. oldal utolsó bekezdése helyesen: nem az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.** munkatársai, hanem az illetékes igazgatóságok foglalkoztak a csere lehetőségének a vizsgálatával.

A fenti bekezdés utolsó mondatát mellőzte.

Helyesbítette a 29. oldal negyedik és ötödik bekezdését akként, hogy nem I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott utasítása, hanem az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.** Szervezeti és Működési

Szabályzata alapján koordinálta a feladatokat dr. **tanú6 neve**, és ugyanezek okból látta el az értébecslésekkel kapcsolatos teendőket dr. III.rendű vádlott neve II. rendű vádlott, akinek ezzel kapcsolatos egyéb feladatairól a 35/2008. számú vezérigazgatói utasítás is rendelkezett.

A 29. oldal második bekezdésében helyesbítette az egyik helyrajzi számot, mert az helyesen: 022/5, és az ott felsorolt földrészletek közül a legnagyobb alapterületű ... helyrajzi számú ingatlan miatt a terület **jelentős** része a ...ba tartozott.

A 29. oldal hatodik bekezdését helyesbítette akként, hogy I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott nem csak a csereügylettel összefüggésben, hanem az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. szervezeti felépítéséből adódóan általános jelleggel felügyelte dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott tevékenységét.

Mellőzte a 29. oldal utolsó bekezdését és helyette a következőket állapította meg:

A **Gazdasági társaság neve6** (...) Zrt. által küldött állásfoglalásnak abból a szempontból volt jelentősége, hogy az tartalmazzon minden adatot, ami a 4. számú út áthaladásával kapcsolatos.

A 2008. június 16-án kelt válasz csak az ... és a ... számú ingatlanokat tartalmazta, azzal, hogy azokat érinti a 4. számú főút ... elkerülő szakasza, egyúttal megküldték az érintettség mértékét feltüntető előzetes rajzokat és területkimutatásokat. Tájékoztatták az **Gazdasági társaság neve1** Zrt.-t, hogy a kisajátítási tervek júliusban záradékolásra kerülnek.

A 2008. július 22-én kelt, ... és **tanú9 neve** által aláírt újabb ... tájékoztatás szerint mindkét területet érinti az ... autópálya, a vételi ajánlatuk 300-400Ft/nm lett volna. Kitértek arra is, hogy az autópálya megépítését követően a visszamaradó területek értéke általában három-négyszeresére nő.

Mivel ez a válasz sem tartalmazta az ... helyrajzi számú ingatlant, dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott - aki a koordinációs feladatokat azért vette át, mert több igazgatóság is érintett volt az ügyben és emiatt vita alakult ki abban, hogy melyik az illetékes - újból megkereste a ...-et.

A szintén 2008. július 22-én kelt, **tanú10 neve** és **tanú9 neve** által jegyzett válasz már tartalmazta az ... helyrajzi számú ingatlant is, egyebekben szövege megegyezett az előzővel azzal, hogy mindhárom ingatlan érintettségéről ír.

A 2008. július 29-én kelt ... tájékoztatás szerint a három ingatlanon áthaladó szakasz 4. számú főút ... elkerülő néven került engedélyezésre, a keresztmetszeti kialakításában átminősíthető autópályává. Mellékelték a változási vázrajzokat és átnézeti térképeket.

Az ítéltábla a 30. oldal első bekezdését kiegészítette és helyesbítette a következőkkel:

- a ... ingatlanokra vonatkozó, 2008. május 27-én kelt eseti megrendelést a **Gazdasági társaság neve2** Kft. 2008. június 10. napján vette át, annak teljesítési határideje 18 naptári nap, azaz 2008. június 28. napja volt,
- az ... ingatlanokra vonatkozó eseti megrendelés kelte 2008. június 26.,
- **tanú2 neve** ekkor már közölte, hogy a ... ingatlant is be kívánja vonni a csereügyletbe, amelyre előszerződése van.

Mellőzte a 30. oldal ötödik bekezdését. Helyette azt állapította meg, hogy nincs kétséget kizáró bizonyíték arra, hogy dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott az értébecslés munkapéldányát megkapta, illetve annak tartalmát megismerte.

Ide utalja az indokolás 41. oldal ötödik bekezdését, mely szerint dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott 2008. június 16-tól 2008. június 22-ig keresőképtelen állományban volt (mivel 2008. június 15-én balesetet szenvedett). Helyesbítette kórházi tartózkodásának idejét: a II. rendű vádlott 24 órás megfigyelés után 2008.június 16-án 19 óra 55 perckor távozott a kórházból.

Mellőzte a 30. oldal hetedik bekezdését. Helyette a következőket állapította meg:

Az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. (így I.rendű vádlott neve I. és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott) számára már a cserekérelem benyújtásakor, értékbecslés nélkül is nyilvánvaló volt a két ingatlan-együttes (... - ...) közti értékaránytalanság, s miután az I. rendű vádlott erről tájékoztatta **tanú2** neveot, került sor a ... ingatlan felajánlására.

Az ítéletábra mellőzte a tényállás 30. oldal utolsó és 31. oldal első bekezdését, mely szerint dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott felvette a ... Zrt.-vel a kapcsolatot az értékbecslés átdolgozására, hogy az értékkülönbség csökkenjen.

Erre vonatkozóan ugyanis az eljárás során bizonyíték nem merült fel és a logika szabályainak is ellentmond, hogy az értékkülönbség csökkentése végett mind a ..., mind a ... ingatlanok értékét csökkentsék.

A másodfokú bíróság helyesbítette a tényállás 31. oldal második bekezdését akként, hogy nem a II. rendű, hanem a IV. rendű vádlott által 2008. június 17. napján megküldött munkapéldány került átdolgozásra.

Mellőzte a 31. oldal hetedik bekezdéséből azt, hogy I.rendű vádlott neve I. és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottak tudtak arról, hogy **tanú2** neve milyen áron vásárolta meg a ... és az ... ingatlanokat. Az itt szereplő ... tájékoztatás kelte nem 2008. július 28., hanem július 22. Kiegészítette ezt a bekezdést azzal, hogy a ... Területi Iroda tájékoztatása szerint a „környéken” a termőföld átlagárak 450.000 - 650.000 Ft. körül mozognak, a telephely értékét értékbecsléssel lehetne meghatározni.

A 31. oldal nyolcadik bekezdésébe utalta az indokolás 54. oldal ötödik bekezdését, mely szerint dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott részére 2008. július 22-én ... e-mail érkezett, és a következő, hatodik bekezdést akként tekinti a tényállás részének, hogy dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott ebből az e-mailből ismerte a cserével kapcsolatos ellenvéleményeket.

Mellőzte a 31. oldal alulról a második bekezdés utolsó mondatát, mely szerint I.rendű vádlott neve I. és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott az előterjesztés benyújtásakor tudták, hogy abban valótlán forgalmi értékek szerepelnek.

E bekezdést kiegészítette azzal, hogy ekkor, azaz 2008. július 24. napján már rendelkezésre állt a **Gazdasági társaság neve2** Kft. által 2008. július 3-i fordulónappal készített értékbecslések összegével azonos, de szöveges kiegészítéseket tartalmazó, 2008. július 24-én megküldött értékbecslés ...Rev.1 és ... Rev.1 megjelöléssel.

Kiegészítette a 32. oldal negyedik bekezdésének második sorát azzal, „hogy a cserét **az indokolja, hogy**”. A jelzett mondatrész kimaradása folytán a mondat nehezen értelmezhető.

Az ítéletábra mellőzte a 32. oldal ötödik bekezdéséből azt, hogy I.rendű vádlott neve I. és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottak tudtak az értékbecslések valótlán tartalmáról, és mellőzte ugyanezen oldal hatodik bekezdését.

Helyette azt állapította meg, hogy az kétséget kizáró módon nem bizonyítható, hogy I.rendű vádlott neve I., dr. II.rendű vádlott neve II. és III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottak tudtak az értébecslések valótlan tartalmáról, mert azt nem lehetett kétséget kizáró módon megállapítani, hogy a 2008. június 17-én megküldött értébecslésről tudomásuk volt, és ítéleti bizonyossággal az sem állapítható meg, hogy a 2008. július 3-i értébecslés hamis, mert az eljárás során nem lehetett felderíteni azt, hogy a 2008. június 17-i munkapéldányt ki, miért, milyen indokok alapján dolgozta át.

Kiegészítette a 33. oldal második bekezdését azzal, hogy azért állt I.rendű vádlott neve I. rendű vádlottnak szándékában a ... ingatlanok **tanú2 neve** tulajdonába adása, hogy azon a kormány elvi támogatását is élvező, a nemzetgazdaság szempontjából jelentős beruházás megvalósulhasson.

III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott az ... elé kerülő csereszerződéshez történő döntés előkészítésében nem vett részt, de az üggyel kapcsolatosan rendelkezésre álló információk alapján tudnia kellett, hogy az NFA törvény 13. § (4) bekezdésében írt törvényi feltétel nem áll fenn. A ... szakállamtitkáráként azonban a tervezett beruházás méretével, annak a nemzetgazdaságra gyakorolt pozitív hatásával és a kormányzat elvi támogatásával is tisztában volt.

Az ítélet tábla helyesbítette a tényállás 33. oldalának negyedik, ötödik, hatodik és nyolcadik bekezdéseiben írt forint összegeket, mert azok számítási hiba folytán tévesek. Így a negyedik és az ötödik bekezdésben az 561.957.000 helyesen 593.523.176, ugyanitt a 632.740.250 helyesen 633.989.900, a hatodik bekezdésben a 225.453.000 helyesen 225.443.000, a nyolcadik bekezdésben az 1.194.697.250 helyesen 1.227.513.076 forint.

Kiegészítette a 33. oldal hetedik bekezdését azzal, hogy a csereszerződés alapján a tulajdonjog változás ingatlannyilvántartásba történő bejegyzése a vádlottak cselekményétől függetlenül maradt el.

Az első fokú ítélet indokolásából a tényállásba utalta a csereszerződés előkészítésével kapcsolatos megállapításokat, figyelemmel azok időbeli sorrendjére is. Így különösen:

- a 2008. június 19-i vezetői értekezletre, az ott benyújtott előterjesztésre és annak mellékleteire,
- I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott által az ... részére készített tájékoztatóra,
- a 35/36/VÉ/2008.07.24. számú, vezetői értekezletre vonatkozó előterjesztésre és annak mellékleteire,
- a 21/21/.../2008.07.30. számú, az **Gazdasági társaság nevel** Zrt. vezérigazgatói előterjesztésre és annak mellékleteire vonatkozó megállapításokat.

A fenti szövegrészeket érintő módosításokat az ítélet tábla az első fokú ítélet indokolásának helyesbítésénél, illetve kiegészítésénél részletezi.

Kiegészítette az első fokú ítélet tényállását azzal, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség dr. **tanú6 neves**al szemben a korábbi Btk. 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntetnének kísérlete miatt indult nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés b) pontja alapján megszüntette.

A másodfokú bíróság a tényállásban és az indokolásban észlelt elírásokat is helyesbítette az alábbiak szerint:

- a ... helyesen a **Gazdasági társaság neve6** Zrt. rövidítése
- ... vezetékneve helyesen: ... (37. oldal utolsó bekezdése)
- a BT tagok helyesen az ... tagjai (43. oldal első és harmadik bekezdése)
- dr. **tanú6** neve vezetéknevének írásmódja ...
- ... férjezett nevének írásmódja helyesen: ...
- ... azonos ...
- ... azonos ...
- ... keresztnéve helyesen ... (63. oldal harmadik bekezdése)
- ... neve helyesen ... (66. oldal második bekezdése), vagy ...
- ... keresztnéve helyesen ... (71. oldal hatodik bekezdése)
- ... vezetéknevének írásmódja ...
- az Nyvt. határozat helyesen ... határozat (79. és 80. oldal)
- a ... hivatkozásokat dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottra helyesbítette (ez a szóhasználat nyilvánvalóan abból eredt, hogy az elsőfokú bíróság a tanúvallomások értékelésekor több esetben a tárgyalási jegyzőkönyvből szó szerint átemelte a tanú által elmondottakat).

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan és a fenti kiegészítésekkel, illetve helyesbítésekkel megalapozott.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság bizonyítékok értékelése során tett iratellenes megállapításait és az ebből levont téves következtetéseit az alábbiak szerint helyesbítette:

A projekt vezetése nem I.rendű vádlott neve I. vádlott, hanem **tanú2** neve feladata volt (37. oldal utolsó előtti bekezdése).

A 450.000-650.000 forint nem hektáronkénti, hanem négyzetméterenkénti ár (41. oldal harmadik bekezdése).

Kiegészítette az ítélet 43. oldal hetedik bekezdését azzal, hogy IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott 2008. május 28-án az ...hu-ról 8 óra 14 perckor kapta meg a két ... ingatlan helyrajzi számát. Ugyanezen a napon a ... Földhivatalban kiváltotta a ... ingatlanok hivatalos térképmásolatait.

A 43. oldal nyolcadik bekezdésében az időpont helyesen: 2008. június 3. és június 5. napja között történt meg a ... ingatlanokra vonatkozó értébecslés munkaanyagának az összeállítása (nem pedig június 3. és 5. napján).

A 43. oldal utolsó bekezdését akként helyesbítette és egészítette ki, hogy 2008. június 6. napján érkezett meg e-mailen az **Gazdasági társaság neve1** Zrt.-től a ... ingatlanokra vonatkozó újabb, helyrajzi számos lista. Ekkor egészült ki a lista azokkal az ingatlanokkal, amelyek a munkaanyagban is szerepelnek, illetve néhány, a **Gazdasági társaság neve3** kezelésében lévő erdő művelési ágba tartozó területeket kivettek a felsorolásból.

A 44. oldal negyedik és ötödik bekezdésében helyesbítette az ... ingatlanok helyrajzi számát, mert azok helyesen: és

Helyesbítette a 45. oldal második bekezdését akként, hogy az ott írtak nem az **Gazdasági társaság neve1** Zrt.-nél, hanem a **Gazdasági társaság neve2** Kft.-nél dolgozó értébecslőkre vonatkoznak.

A 46. oldal hetedik bekezdését kiegészítette azzal, hogy az **Gazdasági társaság neve1** Zrt.-nél nem

volt házkutatás, a hatóság megkeresésére a Zrt. maga bocsátotta a nyomozó hatóság rendelkezésére az iratokat, így azt nem lehet vitatni alappal, hogy azok nem voltak hiteles bizonyítékok.

Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű fellebbezésében kifogásolta **tanú4 neve**, dr. **tanú11 neve**, **tanú12 neve** és **tanú13 neve** tanúkenti kihallgatását, akik a csereszerződés előzményeiről nyilatkoztak, mert álláspontja szerint ez nem képezte a vád tárgyát (tanúk vallomásai: ítélet 46-49. oldal).

A szabad bizonyítás keretében a bíróság dönti el, hogy milyen bizonyítást tart szükségesnek a tényállás pontos megállapításához.

Ezen tanúk vallomása épp az előzmények elmondása folytán azért volt lényeges, mert azok tárták fel a csereszerződés kiváltó okait, és emellett **tanú12 neve** vallomása a beruházás nagyságára is tartalmazott adatokat.

Ezáltal e tanúk kihallgatása egyáltalán nem tekinthető szükségtelennek.

A másodfokú bíróság kiegészítette az 50. oldal első bekezdését azzal, hogy **tanú4 neve ...** írt e-mailje azt is tartalmazta, hogy a projekt elvi támogatásra érdemes.

Az 51. oldal harmadik bekezdésének negyedik francia bekezdését, mint a miniszterelnökkel történt találkozóról készült emlékeztető szó szerinti beemelését idézőjelek („”) közé tette.

Az 51. oldal hatodik bekezdését helyesbítette azzal, hogy I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott nem elvette az ügyintézkést dr. **tanú6 nevetől**, hanem a csereügylet előkészítésének koordinációjával dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottat bízta meg.

Mellőzte az 51. oldal hetedik bekezdéséből az „akik nyilvánvalóan el akarták kerülni” szövegrésztől kezdődően a bekezdésben írtakat, így annak „Nyilvánvaló az is” kezdetű második mondatát is.

Helyette azt állapította meg, hogy I.rendű vádlott neve I., dr. II.rendű vádlott neve II., de III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott is joggal tartották szem előtt az állam gazdasági érdekében azt, hogy a beruházás megvalósuljon. Nagy lehetőségnek tekintették az ország nemzetgazdasága számára az ekkora léptékű beruházás létre jöttét, ami jelentős, 1,3 milliárd Euro tőke beáramlásával, és több ezer munkahely teremtésével, a turisztika fellendülésével kecsegtetett.

Helyesbítette az 51. oldal nyolcadik bekezdését akként, hogy a 2008. június 19-i vezetői értekezleten I.rendű vádlott neve I. és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottak nem vettek részt. Azon ..., **tanú14 neve** és meghívottként a II. rendű vádlott helyettese ... volt jelen.

Az 51. oldal utolsó bekezdését kiegészítette azzal, hogy az előterjesztést **tanú14 neve** készítette, azt helyette dr. **tanú6 neve** írta alá.

Az 52. oldal negyedik bekezdését helyesbítette a következők szerint:

Az előterjesztés azt tartalmazta, hogy az értébecslés készítése folyamatban van. A beruházó vállalta, hogy a csereügyletet megelőzően törölteti az ingatlanok tulajdoni lapján szereplő jelzálogjogot, önálló zálogjogot, valamint az elidegenítési és terhelési tilalmat. A beruházót felszólították az ingatlanok használati viszonyainak megjelölésére.

Az 52. oldal hatodik bekezdésének első mondatát helyesbítette akként, hogy III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott (és nem a II. rendű) kérte, hogy az ... tagjai is kapjanak tájékoztatást.

Ugyanezen bekezdésben, **tanú5 neve** jegyzőkönyvben rögzített megjegyzését helyesbítette akként, hogy a tanú azt észrevételezte az ingatlanok nagymérvű értékkülönbözete miatt, hogy nem lehet cseréről beszélni, ha 10%-ot természetben, 90%-ot készpénzben kell megfizetni. **tanú5 neve** tehát

nem a konkrét jogügyletre vonatkozóan, hanem általánosságban beszélt.

Az 53. oldal hetedik bekezdéséből mellőzte azt a megállapítást, hogy **tanú2 neve** átadta az ... Zrt.-nek a ... által készített értébecslést. Azt ugyanis az eljárás során nem lehetett megállapítani, hogy ez az értébecslés milyen módon (**Gazdasági társaság neve1** Zrt. vagy más által) került a **Gazdasági társaság neve2** Kft. birtokába.

Az 53. oldal utolsó előtti bekezdésének első mondatából levont a második mondatban írt következtetést, mint téveset, mellőzte. Abból ugyanis, hogy az ...-nek készített tájékoztató tartalmazta az ingatlanok közötti jelentős értékkülönbséget, nem feltétlenül következik az, hogy a vádlottak (I., II., III.) rendelkezésére állt a IV. rendű vádlott által 2008. június 17-én megküldött munkaanyag. Ahhoz, hogy ilyen állítás szerepeljen a tájékoztatóban, elegendő az egyéb ismeretek birtokában annak megállapítása, hogy egy turisztikailag kedvelt tóparti ingatlan-együttes nagyobb értéket képvisel, mint egy nagyobb területű, de kiöregedett gyümölcsös.

Az 53. oldal utolsó bekezdését helyesbítette akként, hogy I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott már a csereajánlat benyújtásakor, figyelemmel az ingatlanok elhelyezkedésére, konkrét értébecslés hiányában is tisztában volt azok értékkülönbségével, tehát erről nem az Értékesítési Igazgatóság tájékoztatásából értesült.

Az 54. oldal negyedik bekezdésének első mondatát - mely szerint I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott elutasíthatta volna a cserekérelmet - helyesbítette a következők szerint: az I. rendű vádlottnak az ügyleti értékre tekintettel a kérelmet az ... elé kellett terjeszteni, ott lehetősége lett volna annak elutasítását indítványozni, vagy arról nemleges szavazni.

Az 54. oldal ötödik bekezdésének tényállásba utalása miatt a hatodik bekezdést akként módosította, hogy Nagy Enikő 2008. július 22-i e-mailjéből dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottnak is tisztában kellett lennie a cserével kapcsolatos ellenvéleményekkel.

Kiegészítette az 55. oldal ötödik bekezdését azzal, hogy dr. **tanú6 neve** a 2008. július 3-i fordulónappal készített értébecsléssel kapcsolatosan kért pontosítást, részletesebb magyarázatot. Azt is vallotta, a cserekérelemmel szemben nem volt jogi ellenvélemény.

Az 56. oldal első bekezdésének utolsó mondata iratellenes, azt a másodfokú bíróság mellőzte. Helyette azt állapította meg, hogy a nagy értékű ingatlanok értébecslését a közbeszerzési eljárás útján kiválasztott **Gazdasági társaság neve2** Kft. végezte, mely céggel az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. vállalkozási szerződést kötött és a Kft. a konkrét értébecslések során eseti megrendelés alapján járt el. Az értébecslések ellenőrzése az azt megrendelő igazgatósághoz tartozott.

Az 56. oldal második bekezdését helyesbítette akként, hogy a 2008. június 28-i választ ..., mint helyettes írta alá.

Az 56. oldal negyedik bekezdésének első mondatát kiegészítette azzal, hogy dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott **tanú14 neve** által javasoltakra nem válaszolt. Ugyanitt a második mondatot helyesbítette akként, hogy I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott utasítására dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott koordinációs feladatokat látott el a különböző igazgatóságokat érintő feladatok során.

Az 56. oldal utolsó bekezdését kiegészítette azzal, hogy az **Gazdasági társaság neve1** Zrt.-nek

törvényen alapuló kötelessége az állami vagyon gyarapítása, a Magyar Állam számára a lehető legkedvezőbb bevétel, megtakarítás vagy más előny elérése (Vtv. 23. § (2) és (3) bekezdése), végső soron tehát a konkrét ügyleten túlmenően a nemzetgazdasági érdekek vizsgálata volt.

Az 57. oldal második bekezdésének második mondatát helyesbítette akként, hogy dr. **tanú5 neve** az ügylettel kapcsolatosan kifogást azért fogalmazott meg, mert az, álláspontja szerint hozzá és nem **tanú14 neveék** igazgatóságához tartozott volna. Ezért úgy gondolta, hogy a 2008. június 19-i vezetői értekezletre az előterjesztést neki és nem **tanú14 nevenek** kellett volna megtennie.

Az 57. oldal harmadik bekezdését kiegészítette azzal, hogy dr. **tanú5 neve** vallomása szerint a ... területek karbantartása évente több millió forintjába került az államnak.

Az 57. oldal hatodik bekezdését kiegészítette azzal, hogy a hatástanulmányok készítése nem is dr. **tanú15 neve** által vezetett minisztériumhoz, hanem a ...hoz tartozott, de ott sem végeztek ilyen számításokat.

Az 57. oldal hetedik bekezdésének harmadik francia bekezdésében a ... nevet ... helyesbítette. Kiegészítette ezt a bekezdést azzal, hogy mivel egy-egy előterjesztés igen sok napirendi pontot tartalmazott, azok melléklete tetemes irathalmazt jelentett. Ezért az a gyakorlat alakult ki, hogy a mellékleteket külön szobában helyezték el, azokba az ülés részt vevői szabadon betekintheztek. Tekintettel arra, hogy az értébecsléseket független, külsős értébecslők készítették, azokat mindig elfogadták.

Az 58. oldal harmadik és hatodik bekezdését kiegészítette azzal, hogy bár az ott írt időpontokban **tanú2 neve** még nem volt a ... ingatlan tulajdonosa, annak megvásárlására előszerződéssel rendelkezett.

Helyesbítette az 58. oldal negyedik bekezdését akként, hogy a ... ingatlanra vonatkozóan az államnak csak 2008. július 7. napjáig, **tanú1 neve** társtulajdonossá válásáig lett volna lehetősége elővásárlási jogával élni.

Helyesbítette az 58. oldal ötödik bekezdését akként, hogy nem az ingatlan-együttesek közötti értékkülönbséget, hanem a csere törvényi feltételeinek hiánya miatt kellett volna az ...-nek a cserekérelem elutasítani.

Az ítéletábra kiegészítette az 59. oldal második bekezdését azzal, hogy a ... és a ... helyrajzi számú területek később nem képezték a csereszerződés tárgyát, a ... helyrajzi számú ingatlan a parti sáv kialakítása és leválasztása folytán ... és ... helyrajzi számot kapott, mely utóbbi szintén kikerült az ügyletből.

Helyesbítette az 59. oldal hatodik bekezdését azzal, hogy dr. **tanú16 neve** nem a ..., hanem az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.**-nél állt alkalmazásban.

A 60. oldal hetedik bekezdését helyesbítette akként, hogy **tanú17 neve** OKJ-s értébecslői képzettséggel, nem pedig képességgel rendelkezik.

A 60. oldal nyolcadik bekezdésében az elsőfokú bíróság iratellenesen utalt a **tanú18 neve** vallomására. A tanú a tárgyaláson (2013. október 14., 9.B.804/2012/75. sorszámú jegyzőkönyv) általános érvénnyel mondta azt, hogy ha az ingatlan természetvédelmi területen van, úgy az nem

értékesíthető.

Iratellenes a 60. oldal kilencedik bekezdése is, mert dr. II.rendű vádlott neve megmutatta a 2008. július 3-i fordulónappal készített értébecslést dr. **tanú6** nevenak. A tanú észrevételei alapján a **Gazdasági társaság neve2** Kft. több szöveges kiegészítést is fűzött a 2008. július 24-én megküldött értébecslésében a korábban előterjesztetthez.

Kiegészítette és helyesbítette a 60. oldal utolsó bekezdését is: ... - helyesen - az .../01/28559/20/2008. számú feljegyzést készítette, ez a Pest Megyei Területi Iroda részéről - helyesen - 2008. június (és nem július) 5. napján készült.

A 61. oldal hatodik bekezdésében az ... ingatlan helyrajzi száma

Az elsőfokú bíróság részben hiányosan, részben iratellenesen utalt **tanú9** neve tanú vallomására és emiatt abból téves következtetéseket vont le (61. oldal hetedik, kilencedik, tizedik és tizenkettedik bekezdése). Ezért a másodfokú bíróság a jelzett bekezdéseket mellőzte és helyette a következő megállapításokat tette:

A tanú a tárgyaláson (2013. május 24., 9.B.804/2012/ 50. sorszámú jegyzőkönyv) az elé tárt, ... által megküldött levelek tartalmáról úgy nyilatkozott, hogy azok mindegyike továbbra is vállalható. Kijelentette, hogy dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott nem határozta meg, milyen választ írjanak és abban az sem befolyásolta őket, hogy a II. rendű vádlott ezen időszakban a ... Felügyelő Bizottságának volt a tagja. Ez a körülmény legfeljebb a válasz gyorsaságát befolyásolta, de annak tartalmát nem.

A II. rendű vádlott azért kereste meg a ...-et a válasz pontosítása végett, mert a 2008. június 16-i és a július 22-én kelt levelek csak két ingatlan vonatkozásában tartalmaztak felvilágosítást. Semmilyen szabály nem írta elő azonban az írásos megkeresést, az rövid úton, telefonon is megtörténhetett, különösen, hogy a két szervezet ugyanazon épületben volt.

Mellőzte a 62. oldal második bekezdésének második mondatát, mert az iratellenes. Helyette azt állapította meg, hogy Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott a feladatot koordinálás végett vette át dr. **tanú6** nevetől.

A 62. oldal utolsó bekezdésének „Hangzott el” kezdetű mondata iratellenes, mert az elsőfokú bíróság pontatlanul emelte át **tanú19** neve tanú vallomását a 9.B.392/2014/12. számú jegyzőkönyv 13. oldaláról. A hivatkozott jegyzőkönyv szerint a mondat „Nem” tagadószóval kezdődött és ennél fogva az ítéletben írtakkal ellentétes tartalmú volt. A másodfokú bíróság az iratok alapján helyesbítette az ítélet e bekezdését akként, hogy a tanú vallomása szerint „Nem hangzott el olyan a tanácsülésen, hogy az **Gazdasági társaság neve1** rendelkezik egy olyan összehasonlító árral is, ahol ami ehhez képest magasabb értéket képvisel.”

A tanú kijelentette, hogy továbbra is indokoltnak és gazdaságosnak tartja akkori döntésüket.

Itt jegyzi meg az ítéletábra, hogy a tanú - aki a csereügyletet mint ... tag megszavazta - összeférhetlenségét felvető kérdéssel kapcsolatosan az ítéletábra álláspontja az, hogy ez nem állt fent, mert a csereügyletben való döntéskor a tanú által vezetett bank érdekeltségi körébe tartozó Álomsziget projekt már megnyerte a koncessziós pályázatot (2008. május 29-én).

Kiegészítette a 63. oldal második bekezdését azzal, hogy megállapítható, a ... ingatlanok értékesítésével kapcsolatos releváns információval csak I.rendű vádlott neve I. rendű és III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottak rendelkeztek az ... tagjai közül.

tanú19 neve és ... részére csak az előterjesztés és annak mellékletei szolgáltak információval.

Helyesbítette a 63. oldal hatodik bekezdését akként, hogy III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottban nem merült fel aggály az értébecslések tekintetében.

Kiegészítette a 63. oldal nyolcadik bekezdését azzal, hogy dr. **tanú20** neve (...) vallomása III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott észrevételezte, hogy valószínűleg a felkészítő anyag összeállításakor az értébecslés még nem állt a tanú rendelkezésére, de az az ... ülésre megküldött anyagban már benne volt. A tanú azt is vallotta, a csereszerződésnek nem volt jogi akadálya, arról az országgyűlés akár az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. megkerülésével is dönthetett volna.

Az ítéletábra a 63. oldal utolsó bekezdését mellőzte, helyette azt állapította meg, hogy III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott az előzetes információk alapján tudta, hogy a csereszerződés nem a ... ingatlanok megszerzésére, hanem a ... ingatlanok beruházás céljából történő hasznosítására irányult.

Kijavította a 64. oldal ötödik bekezdésében a „célszerűen” szót „cégszerűen”-re.

Helyesbítette a 64. oldal nyolcadik bekezdését akként, hogy nem a keretszerződéstől eltérő tartalommal, hanem a gyakorlatnak megfelelően eseti megrendeléssel történt az értébecslés megrendelése.

A 64. oldal utolsó bekezdése a nyomozati iratok melléklete XVI. kötetének 21-23. oldalán lefűzött eseti megrendelőnek megfelelően tartalmazza a ... ingatlanok számát. I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott által az első tárgyalási napon becsatolt beadványában hivatkozott, a nyomozati iratok melléklete XXIV. kötetének 17-19. oldalán lévő, ezzel mindenben azonos tartalmú eseti megrendelés csak abban tér el ettől, hogy azt dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott, mint az eredetivel mindenben egyezőt aláírta. A melléklet az ... Zrt. által, a nyomozó ügyészség megkeresésére megküldött iratokat tartalmazza. Ez az I. rendű vádlott állításával szemben az ügyészség által beszerzett iratok bizonyítékkénti felhasználhatóságát támasztja alá és szükségtelenné teszi az általa hivatkozott CD-n található excel-táblázat ismertetését.

Az ítéletábra helyesbítette a 65. oldal első bekezdését akként, hogy a **Gazdasági társaság neve2** Kft.-nek legkésőbb 2008. június 28. napjáig (és nem június 14-ig) kellett a munkaanyagot megküldeni, mert az eseti megrendelést 2008. június 10. napján vették át, a teljesítési határidő 18 naptári nap, így a határidő 2008. június 28. napján járt le. A határidő kezdőnapja a megrendelés kézhez vételének a napja, tehát annak nem volt jelentősége, hogy az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. a helyrajzi számokat e-mailben már korábban megküldte. Ez a szoros határidőkre, a sok megrendelésre tekintettel az ingatlanbecslők munkájának elősegítése végett megfelelt a szokásos gyakorlatnak.

A fentiekre figyelemmel mint megalapozatlan következtetést a másodfokú bíróság mellőzte a 65. oldal első bekezdésének harmadik francia bekezdését. Az elsőfokú bíróság ott írt következtetése nemcsak azért téves, mert a határidő az általa jelzett időpontban még nem telt le, hanem azért is, mert a tényállás kiegészítéséből megállapíthatóan akkor dr. III.rendű vádlott neve betegállományban volt, és az eljárás során nem nyert bizonyítást, hogy IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott által 2008. június 17. napján megküldött e-mailt megkapta, vagy ha igen, annak tartalmát megismerte, továbbá az sem bizonyított, hogy a hivatali számítógépéhez távoli hozzáféréssel rendelkezett.

Ugyanezen bekezdés „Ez a védekezése” kezdetű mondatból mint iratellenes megállapítást mellőzte

azt, hogy dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottnak véleményeznie kellett a munkaanyagot. Helyette azt állapította meg, hogy a 35/2008. számú vezérigazgatói utasítás IV. pontja szerint azt továbbbitania kellett a kezdeményező szervezeti egység vezetőjének.

A 65. oldal második bekezdésében is tévesen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy a 2008. júniusi 23-i (vezérigazgatói) tájékoztatónak az ingatlanok közötti értékkülönbözetre vonatkozó tájékoztatása a 2008. június 17-én megküldött munkaanyag ismeretén alapult. E vonatkozásban már kifejtette a másodfokú bíróság, hogy a két ingatlan-együttes értéke közötti jelentős eltérés már az elhelyezkedésük alapján, mindenfajta értékbecslés nélkül nyilvánvaló volt. Ezt megelőzően, a 2008. június 19-i vezetői értekezletre készített, előterjesztőként dr. **tanú6** neve által jegyzett előterjesztés is tartalmazta, hogy „a ... ingatlanok értéke jelentősen meghaladja az ... ingatlanok értékét”. Ezért a másodfokú bíróság ezt a bekezdést is, mint megalapozatlan, téves következtetést mellőzte.

A 65. oldal harmadik bekezdését akként helyesbítette, hogy dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottnak nem kellett sürgetnie a ... és ... értékbecslések megküldését, mert azok határideje még nem járt le.

A 65. oldal negyedik bekezdését kiegészítette azzal, hogy nem volt szokatlan dolog munkapéldányt kérni az értékbecslésről. ... igazságügyi szakértő is azt nyilatkozta az elsőfokú bíróság előtt (2015. január 19., 9.B.392/2014/44. számú jegyzőkönyv), hogy bevett gyakorlat az ügynevezett draft-ot, azaz munkapéldányt e-mailben megküldeni a megrendelőnek. Ez nem a végleges értékbecslés, és bár ez általában nem módosul, de nem kizárt, hogy különböző okokból mégis módosítják. Hozzátette azonban a szakértő, hogy a szakma szabályai szerint nem elfogadható, hogy a draft (munka-) anyag és a végleges értékbecslés között megközelítőleg 100% legyen a különbség (előbb hivatkozott jegyzőkönyv 7. oldal harmadik bekezdése). Végleges értékbecslésnek a leírt és a készítője által aláírt értékbecslés minősül.

Mellőzte az ítéletábra a 65. oldal ötödik bekezdésének utolsó mondatát, mert az a korábban kifejtettekre figyelemmel téves következtetést tartalmaz. Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottnak nem kellett sürgetnie az értékbecslést, mert ugyanezen bekezdésben írt időpontokban a **Gazdasági társaság neve2** Kft. még nem esett késedelembe annak előterjesztésével.

A 65. oldal hatodik bekezdését helyesbítette akként, hogy IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott a ... munkaanyagot először akkori főnökének, ... küldte meg, aki azt kérte, adja össze az ingatlanok értékét. Ez volt a „kért módosítás”. Ez a szöveg nem szerepelt a dr. II.rendű vádlott nevenak megküldött e-mailben, a munkaanyag az összesített értéket is tartalmazta.

Ugyanezen bekezdés utolsó mondatát kiegészítette azzal, hogy **tanú17** neve 2008. június 20-án küldte tovább a ... ingatlanokra vonatkozó értékbecslés munkaanyagát dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott e-mail címére. További kiegészítésként megállapította, abból, hogy ezen a napon a II. rendű vádlott bent járt a munkahelyén és több e-mailre is válaszolt, nem lehet minden kétséget kizáró bizonyossággal arra következtetni, hogy ezt az e-mailt is megnyitotta és annak tartalmát megismerte. szakértő 2 neve igazságügyi informatikus tárgyalási meghallgatása szerint ugyanis az is előfordulhat, hogy egy elküldött e-mail nem érkezik meg a címzetthez.

Az előbb kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság mint megalapozatlant mellőzte az első fokú ítélet indokolásának 65. oldal utolsó két bekezdését.

Helyesbítette a 66. oldal harmadik bekezdésében a **tanú21** neve tanú által mondottakat. Az

indokolás iratellenes annyiban, hogy a tanú nem azt vallotta, hogy a cégnél nem működött szerver, hanem azt, hogy „nem volt egy egységes szerverük”.

A 67. oldal hatodik bekezdését mellőzte, és azt állapította meg, hogy nem bizonyítható az, hogy dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott közreműködésével került a **Gazdasági társaság neve2** Kft.-hez a **Gazdasági társaság neve7** Kft. által a helyrajzi számú ingatlan közműellátásához készített műszaki-gazdasági elemzés és a **tanú2** neve által megrendelt, a **Gazdasági társaság neve8** Zrt. által készített ingatlanforgalmi szakvélemény. Erre vonatkozóan semmilyen bizonyíték nem állt rendelkezésre.

A 67. oldal utolsó bekezdésében helyesbítette az ... ingatlanok helyrajzi számát, mert azok helyesen és Egyúttal megjegyzi az ítéletábra, hogy arra vonatkozóan nem folyt bizonyítás, hogy az értéktanúsítvány dátuma miként lehet 2008. március 27., de ennek a jelen ügy szempontjából nincs is jelentősége.

A 68. oldal ötödik, hatodik és hetedik bekezdését a másodfokú bíróság akként helyesbítette, hogy IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott a ... ingatlanok értékbecslését 2008. június 17-én 8 óra 14 perckor először ... küldte meg az [...hu <mailto:...hu>](mailto:...hu) címre, aki azt javasolta, adja össze az egyes ingatlanokra adott értékeket. A IV. rendű vádlott ennek eleget tett, ez volt a korábban már említett „kért módosítás”, majd még aznap 8 óra 24 perckor megküldte az értékbecslést dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott e-mail címére, a másolat címzettje **tanú17** neve, az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. Értékesítési Igazgatóságának titkárnöje, a II. rendű vádlott beosztottja volt. **tanú17** neve a részére érkezett e-mailt 2008. június 20-án küldte tovább a II. rendű vádlottnak.

A hetedik bekezdést kiegészítette azzal, hogy ... alatt **tanú22** neve értendő.

Az ítéletábra mellőzte a 69. oldal tizenkettedik bekezdését, mert az ellentétes a 69. oldal negyedik bekezdésében helyesen megállapítottakkal.

Kiegészítette az első fokú ítélet indokolását azzal, hogy azt nem lehetett kétséget kizáró bizonyossággal megállapítani, hogy 2008. július 24-én IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott küldte el a 2008. július 3-i fordulónappal készített értékbecsléseket, illetve hogy annak tartalmát megismerte. Annak nincs jelentősége, hogy az értékbecsléseket a IV. rendű vádlott által használt számítógépről küldték, hiszen **tanú3** neve elismerte, hogy a ... értékbecslést a IV. rendű vádlott gépén készítette, és a **Gazdasági társaság neve2**-es értékbecslők egybehangzó vallomása szerint korlátozás nélkül használhatták egymás gépét, illetve beléphettek egymás dokumentumaiba.

Helyesbítette a 70. oldal utolsó előtti bekezdését akként, hogy a ... ingatlanok helyrajzi száma:,, és

Kiegészítette a 71. oldal első bekezdését azzal, hogy az értesítés alátámasztására ... szakértő az elsőfokú iratok 68. sorszáma alatt becsatolt egy 2009. június 19-i keltezésű, a **Gazdasági társaság neve4** Kft. és szakértő 1 neve szakértő között létrejött megbízási szerződést.

Ezzel kapcsolatban megjegyzi az ítéletábra, hogy nincs ésszerű magyarázat arra, miért csak ekkor csatolta az iratot a szakértő, mivel a vádlottak már az elsőfokú eljárásban is kérték a szakértők kizárását, amit az elsőfokú bíróság megtagadott. Végzését a másodfokú bíróság helybenhagyta. A korábban kifejtettekre figyelemmel egyébként sincs jelentősége a szakértő által csatolt szerződésnek.

Helyesbítette a 71. oldal utolsó bekezdését akként, hogy az 54/1997. (VIII. 31.) számú FVM rendelet 3. § (4) bekezdése szerint az értékbecslést lehetőség szerint mindkét módszerrel el kell végezni, tehát kötelező alkalmazást nem ír elő a rendelet.

A 73. oldal első bekezdése iratellenesen hivatkozik ... szakértő nyilatkozatára. Az iratok szerint azért vált szükségessé a szakértői vélemény kiegészítése, mert annak elkészítése során a szakértők egy már korábban hatályon kívül helyezett rendelet iránymutatásait vették figyelembe. A tárgyaláson a szakértő úgy nyilatkozott, hogy miután a hatályon kívül helyezett jogszabály helyébe új rendelet nem lépett, kénytelenek voltak továbbra is a réginek megfelelően eljárni.

A 73. oldal második bekezdésének első sorából mellőzte az „igaz” szót, mert a mondat ily módon válik értelmezhetővé.

A 74. oldal második bekezdése második francia bekezdésének utolsó, „Ezt a szakértői mérlegeléssel” kezdetű mondata értelmetlen, ezért azt a másodfokú bíróság mellőzte és a 9.B.392/2014/44. számú tárgyalási jegyzőkönyv 18. oldala negyedik bekezdésében írtak alapján (a szakértő által elmondottakra figyelemmel) a következőket állapította meg: Mivel a hozamszámításon alapuló értékbecslést kevésbé alátámasztottnak érezték, mint a költségalapú módszert (ahol nagy része a telek és összehasonlító adatokkal alá van támasztva), ezért a költségalapú módszerrel megállapított forgalmi értéket 70%-ban, a hozamszámításon alapulót 30%-ban vették figyelembe. Ez szakértői, mérlegelésen alapuló kompetencia.

Ugyanezen bekezdés harmadik francia bekezdésének utolsó két sorát („pedig azt” kezdettel) szintén mellőzte, mert az is értelmetlen volt. Helyette a már hivatkozott tárgyalási jegyzőkönyv 20. oldal utolsó bekezdése alapján, szakértő 1 neve szakértő által előadottakra tekintettel a jelzett mondatot akként folytatta, hogy „(hozamszámítással) építési, üdülőtellek kialakítását és nem kaszinó építését modellezték, annak várható jövedelemtermelő képességére tekintettel magasabb értékkel számoltak volna, de ezt az álláspontjukat nem tudták volna megvédeni.”

A másodfokú bíróság helyesbítette a 76. oldal hetedik bekezdését akként, hogy az ... a részvényesi joggyakorló rövidítése.

Helyesbítette a 77. oldal harmadik bekezdését akként, hogy a rendelkezésére álló információk alapján I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott okkal feltételezte, hogy a ... beruházás ... hatalmas lehetőség, jó a gazdaságnak és évi sok milliárdos bevételt hoz az államnak.

A 77. oldal hatodik bekezdését helyesbítette akként, hogy ..., ... és dr. ... tanúkenti meghallgatása nem azért szükségtelen, mert nyomozati vallomásuk felolvasása is elegendő (őket ugyanis az eljárás során nem hallgatták ki), hanem a tényállás megállapításához nem volt szükség a kihallgatásukra.

A 78. oldal kilencedik bekezdéséből nem állapítható meg egyértelműen, mit tekintett az elsőfokú bíróság a közokirat-hamisítás büntette elkövetési magatartásának. Ezért az ítélőtábla kiegészítette ezt a bekezdést azzal, hogy a színlelt (ajándékozási) szerződések benyújtása révén dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott közreműködött abban, hogy az ingatlannyilvántartásba 2007. augusztus 6. és 2008. július 16-án a körzeti földhivatalok a tulajdonosi jogcímet illetően hamis adatokat jegyezzenek be. A bejegyzéssel valósult meg a bűncselekmény. A korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontja szerinti közokirat-hamisítás büntettének elkövetésekor a tettes lényegében közvetett tettesként jár el, hiszen a tévedésben lévő (jelen esetben földhivatali) ügyintéző hajtja

vége a hamis adat bejegyzését a közokiratba.

A 78. oldal utolsó bekezdését azzal egyértelműsítette, hogy dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlottal szemben a közokirat-hamisítás büntethetősége azért nem évült el, mert az elévülést nem a gyanúsítottkénti kihallgatása, hanem a nyomozás elrendelése szakította félbe, és erre 2009. április 07-én került sor.

A 80. oldal első bekezdését kiegészítette a hivatkozott NFA törvénynek a csereszerződés megkötésekor hatályos 13. § (5) bekezdésével, mely szerint a (4) bekezdés szerinti eladás, **csere**, illetőleg haszonbérbe adás esetén a szerződéskötést megelőzően 30 nappal nyilvánosságra kell hozni a tervezett szerződés tárgyait, vagyoni értékeit.

A 80. oldal harmadik bekezdését kiegészítette azzal, hogy az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. eljárására vonatkozó 17/2008. számú vezérigazgatói utasítás az ...-re nem vonatkozott. Ezt a bekezdést kiegészítette azzal is, hogy a cserekérelem tárgyában a döntés az ügyleti érték miatt az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. Szervezeti és Működési Szabályzatának 7. § (1) d) pontja alapján az ... hatáskörébe tartozott.

Helyesbítette a 80. oldal ötödik bekezdését azzal, hogy **tanú2 neve** és **tanú1 nevené** ajándékozási szerződésének kapcsán az államot elővásárlási jog nem illette meg, arra az államnak 2008. július 7-ig, az ajándékozási szerződés megkötéséig lett volna lehetősége. Tény viszont, hogy a ... ingatlant már ezt megelőzően cserealapként felajánlotta **tanú2 neve**, tehát akkor, amikor még csak adásvételi előszerződéssel rendelkezett.

Helyesbítette a 80. oldal hetedik bekezdését akként, hogy a kötelezettség tartalmát illetően **alapulhat** jogszabályon. Gépelési hiba folytán az alakulhat ige szerepel a mondatban.

A 80. oldal utolsó két bekezdését és a 81. oldal 1-9 bekezdését mellőzte, helyette a következőket állapította meg:

I.rendű vádlott neve a ...ról szóló 2001. évi CXVI. törvény 13. § (4) bekezdésében foglalt feltétel hiányában tett előterjesztést és az ... tagjaként szavazta meg a csereszerződést, hiszen valójában nem az volt a célja, hogy megszerezzék a ... ingatlanokat az állam számára a 4. számú főút építése céljából, hanem az, hogy a beruházás érdekében **tanú2 neve** megszerezze a ... ingatlanokat.

Ugyanez a szándék vezette III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottat, aki valamennyi előzményről tudott és a szükséges információval rendelkezett.

I.rendű vádlott neve I. és III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottak úgy ítélték, hogy nemzetgazdasági szempontból az országnak vagyoni előnyt jelent, ha egy ilyen volumenű beruházás megvalósul.

A 81. oldal utolsó előtti bekezdésében az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy nem IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott készítette a 2008. július 3-i értékbecsléseket, ezért indokolása szerint bűncselekmény hiányában mentette fel, ugyanakkor a Be. 6. § (3) bekezdés b) pontjára, azaz a bizonyíték hiánya okából történt felmentésre hivatkozott (81. oldal utolsó bekezdése).

Bár a bizonyítást a vád szerinti, 2008. július 24-i cselekményre is lefolytatta, adós maradt annak megindokolásával, hogy azt miért nem látta megállapíthatónak a IV. rendű vádlott terhére.

Az ítélet tábla a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt állapította meg, hogy kétséget kizáróan nem lehetett bizonyítani azt, hogy 2008. július 24-én a 2008. július 3-i értékbecsléseket a IV. rendű vádlott számítógépéről a IV. rendű vádlott küldte el, illetve hogy annak tartalmát megismerte.

Az elsőfokú bíróság III. rendű vádlott neve III. rendű vádlott vonatkozásában is következetlen indokolást adott, amikor azt állapította meg, hogy a III. rendű vádlott nem tudott az értékbecslések valótlanosságáról és arról, hogy a csereszerződéssel az államot vagyoni hátrány éri, ennek ellenére ítéletének 81. oldal utolsó bekezdésében bűncselekmény hiányában történt felmentésre hivatkozva a Be. 6. § (3) bekezdés b) pontját, azaz a bizonyíték hiányában való felmentés jogszabályi alapját hívta fel.

A másodfokú bíróság az első fokú ítélet 82. oldalának második bekezdését akként helyesbítette, hogy I. rendű vádlott neve I. rendű vádlott magánokirat-hamisítás vétségében való bűnösségének kimondására nem elévülés folytán nem kerülhetett sor, hanem azért, mert azt a magatartást a vád nem tartalmazta, hogy I. rendű vádlott neve I. rendű vádlott a 2008. július 30-án, a cserekérelemnek az ... részére történő előterjesztéskor az általa tudottan valótlan értékbecslést felhasználta. Ezt a magatartást a vádirati tényállás sem tartalmazza, azt az ügyész nem tette vád tárgyává és az ügyész nem is minősített ilyen magatartást az I. rendű vádlott terhére.

A felmentő rendelkezésekre figyelemmel az ítélet tábla mellőzte az első fokú ítélet 82. oldal 5-8. és 11-14. bekezdését, és a 83. oldal 1-2. és 6-12. bekezdését.

Az ítélet tábla az így helyesbített és pontosított bizonyítékok alapján megállapított tényállás és az abból levont megalapozott következtetések alapul vételével vizsgálta, hogy a vádlottak magatartása valamely bűncselekmény törvényi tényállásának keretei közé illik-e.

A hűtlen kezelést az követi el, akit idegen vagyon kezelésével bíztak meg, és ebből folyó köteletségének megszegésével vagyoni hátrányt okoz. (Az elbíráláskori Btk. 376. § (1) bekezdése a korábbi Btk. 319. § (1) bekezdésével azonosan határozza meg e bűncselekmény törvényi tényállását.)

A hűtlen kezelés jogi tárgya a vagyon megóvásához fűződő tulajdonosi érdekek.

Az elkövetési tárgya az idegen vagyon, amit az elkövető kezelésére vagy felügyeletére bíztak. Vagyon alatt az ingó és ingatlan dolgok, valamint a vagyoni jellegű jogok és kötelezettségek összességét kell érteni. Idegen az a vagyon, amelyhez tartozó dolgok nem az elkövető tulajdonában vannak, függetlenül attól, hogy vagyonkezelői pozíciója folytán a tulajdonosi jogosítványokat rendszerint ő gyakorolja. A tulajdonosi minőség közömbös, az idegen vagyon lehet állami tulajdon is.

A vagyonkezelés a vagyonnal való gazdálkodást jelenti.

A vagyonkezelő kötelessége, hogy az ésszerű gazdálkodás követelményeinek megfelelően járjon el, a rábízott vagyont a tőle elvárható gondossággal kezelje, azt gyarapítsa, de legalább tegyen meg mindent a károk elkerülése érdekében.

A bűncselekmény elkövetési magatartása a vagyonkezelői kötelezettségek szándékos megszegése.

Erre figyelemmel az ítéletábra vizsgálta, hogy az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.**, illetve az ... vagyongazdálkodónak minősül-e, és a tényállás kiegészítéséből is megállapíthatóan arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Vtv. 1. § (1) bekezdése alapján vagyongazdálkodásról is szó van.

A tulajdonosi jogokat, figyelemmel arra, hogy azt az állam, mint nem természetes személy nem tudja gyakorolni, az ..., azaz a ... Tanács gyakorolta.

Az ... a vagyongazdálkodásnak (ami a tulajdonosi jogokon túl a vagyongazdálkodását is jelenti) nem önálló jogosultja, feladatait az ... Zrt. útján, annak ügyvezető szerveként látta el.

A Zrt. nevében is benne foglaltatott, hogy vagyongazdálkodást is ellát (**Gazdasági társaság neve1 Zrt.**).

Ezért nem osztotta a másodfokú bíróság I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott azon álláspontját, hogy az ... tulajdonosi jogokat gyakorol, vagyongazdálkodási feladata nincs, ezért a Tanács tagjai a hűtlen gazdálkodásnak nem is lehetnek az elkövetői.

Az ítéletábra ezután azt vizsgálta, hogy a vádlottak részéről sor került-e a vagyongazdálkodási kötelezettségek szándékos megszegésére, tekintettel arra, hogy a hűtlen gazdálkodás szándékos bűncselekmény.

A polgári perben eljáró elsőfokú Fejér Megyei Bíróság 25.P.22.597/2009/269. számú ítéletében az ingatlanok értékében mutatkozó feltűnő értékaránytalanságra alapította a vádlottak kötelezettségszegését és a Ptk. 201. § (2) bekezdése alapján mondta ki a csereszerződés érvénytelenségét.

Nem vitás, hogy IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott elkészítette a ... és az ... ingatlanokra vonatkozó értékbecslés tervezetét, és azokat 2008. június 17-én e-mailben megküldte dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott e-mail címére.

Azt azonban ítéleti bizonyossággal nem lehetett megállapítani, hogy ezeket az e-maileket dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott megkapta, megnyitotta, megismerte volna.

Ezt követően nem tudni ki, mikor, miért, ugyanezen ingatlanokra vonatkozóan 2008. július 3-i fordulónappal elkészítette a ... Rev.1. és az ... Rev.1. értékbecslést, melyek az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.** birtokába kerültek. Ezek kevesebb értékeket tartalmaztak, mint a tervezet, de azt megállapítani, hogy ezek valótlank, hamisak, nem lehetett. Legfeljebb az értékbecslés megalapozottságát illetően merülhet fel kétely, vagyis aziránt, hogy szakmailag helyes volt-e. Ugyanakkor a bizonyítási eljárás alapján, így az **Gazdasági társaság neve1 Zrt.** értékesítési menedzsereinek, a **Gazdasági társaság neve2 Kft.** értékbecslőinek vallomásából, valamint ... és szakértő 1 neve igazságügyi szakértők nyilatkozatából egyértelműen az állapítható meg, hogy az értékbecslések általában nagyon sok szubjektív elemet tartalmaznak, és nem mindegy az sem, hogy milyen összehasonlító adatok alapján, milyen számítási módszerrel készülnek.

Leszögezhető az is, hogy a cserével érintett ingatlanokra vonatkozóan több szakértői vélemény készült, amelyek egymással nem egyeznek meg.

Közelítő értékeket tartalmazott a jelen eljárásban felhasznált, a **Gazdasági társaság neve4 Kft.** és a polgári perben felhasznált ... szakvéleménye, de a csere ügyletnél irányadónak tekintett **Gazdasági társaság neve2 Kft.** értékbecslését a NAV az illetékkiszabás alapjául elfogadta.

Nem hagyható az sem figyelmen kívül, hogy a ... ingatlanok vonatkozásában utóbb jelentős változások történtek. Változott az ingatlanok köre, leválasztásra került a parti sáv, illetve a közművesítési adatokat is figyelembe kellett venni. Ilyen bizonyítékok mellett azt megállapítani nem lehet, hogy a 2008. július 3-i értékbecslés hamis, valótlan, de azt sem, hogy erről a vádlottak tudomással bírtak.

A ... ingatlanok értékbecslését IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott számítógépén **tanú3** neve készítette.

A **Gazdasági társaság neve2** Kft. dolgozóinak tanúvallomása alapján kétség kívül bizonyított, hogy a kft.-nél a számítógépek nem voltak jelszóval védettek, a szerveren lévő elkészített anyagokhoz az ott dolgozók közül bárki hozzáférhetett.

Az sem vitás, hogy az ... ingatlanok tekintetében is módosításra került sor a **Gazdasági társaság neve2** Kft. által, és a 2008. július 3-i fordulónappal készült ... Rev.1. dokumentum alacsonyabb értéket tartalmaz, mint a 2008. június 17. napján megküldött munkaanyag. Ez a tény ellentmond annak a feltételezésnek, mely szerint a ... és a ... ingatlanok értékkülönbségének csökkentése végett lett volna szükség az értékek módosítására.

A Szegedi Ítéltábla álláspontja szerint mindezekre figyelemmel kétséget kizáró bizonyossággal azt megállapítani, hogy az értékbecslések hamisak, illetve, hogy arról I.rendű vádlott neve I. rendű, dr. II.rendű vádlott neve II. rendű, III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottnak tudomása lett volna, nem lehet.

Így erre visszavezethető kötelességzegés megállapítására sem kerülhet sor.

Vizsgálta az ítéltábla, hogy az I. és a III. rendű vádlott terhére más kötelességzegés megállapítható-e.

A büntetőbírásgot nem kötik ugyan a polgári perben hozott határozatokban megállapítottak, de az ítéltábla egyetértett a Kúria Pfv.VI.21.317/2012/6. számú ítéletének 21-23. oldalán a csereszerződéssel kapcsolatosan kifejtett jogi álláspontjával.

Az NFA törvény 13. § (4) bekezdésének célja, hogy csak kivételesen, bizonyos beruházások megvalósítása érdekében biztosítson lehetőséget a cserére, mely esetekben a nyilvános pályáztatásra, árverésre nem kerül sor.

A feltétel megvalósulásához az szükséges, hogy fennálljon olyan racionális ok, ami miatt az állam a földterületet csere útján kívánja megszerezni, és ezért a másik felet pályáztatás és árverés nélkül kedvezőbb helyzetbe juttatja.

Nem mellőzhető szempont ezért, hogy a megszerezni kívánt ingatlanokból milyen mértékű terület szükséges, és azt milyen módon lehet megszerezni.

Az **Gazdasági társaság neve1** Zrt.-nek fennállt volna a törvényi lehetősége a ... ingatlanok jogszerű megszerzésére, de a rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a csereszerződést nem ez a cél motiválta.

A csere a vonalas infrastrukturális létesítmény érdekében nem volt szükséges, sem célszerű és az államnak ilyen irányú szándéka addig fel sem merült, amíg **tanú2 neve** a megszerezni kívánt ... területek fejében azt fel nem ajánlotta csereként, és nem tudatta azt is, hogy a területet egyébként a 4-es számú út érinteni fogja.

Ezt támasztja alá a másodfokú tárgyaláson a vádlottak azt hangoztató hivatkozása is, hogy a beruházás milyen hasznos lett volna az országnak. Nem azzal érveltek, hogy a 4. számú út kapcsán feltétlenül meg kellett a területeket szerezni.

Nincs jelentősége így annak sem, hogy azt egyébként milyen áron tudták volna megvásárolni.

Az előzetes megbeszélésekből is az következik, hogy a vádlottak tényleges célja a beruházás megvalósítása érdekében a ... terület beruházók részére való biztosítása volt, és azt csak kihasználták, hogy a 4. számú út csereterületeket érintő áthaladására figyelemmel, a csereszerződés jogalapját látszólag megteremtsék.

E vonatkozásban a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával.

Figyelemmel arra, hogy az NFA törvény 13. § (4) bekezdésében meghatározott feltétel ténylegesen nem állt fenn, I.rendű vádlott neve I. rendű és a megfelelő információkkal rendelkező III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott a kötelezettségét megszegte, amikor az I. rendű vádlott ilyen tartalmú előterjesztést tett, és mint az ... tagjai I. és III. rendű vádlottak a csereszerződés megkötését megszavazták. I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott hivatkozott arra is, hogy a Tanács másik két tagja is megszavazta azt. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján azonban az állapítható meg, hogy **tanú19 neve** és ... ezt valóban abban a hiszemben tették, hogy az infrastrukturális beruházás érdekében szükséges a ... területek megszerzése.

Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott pedig arra hivatkozott, hogy a csereszerződés útfejlesztést, nem útépítést tartalmaz, mely utóbbi szűkebb fogalom, mint a fejlesztés. A fejlesztés érdekében tartották szükségesnek és indokoltnak a **tanú2 neve** által felajánlott ... ingatlanok teljes területének megszerzését. Látszólag dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott vallomását támasztja alá a ... válaszelevele is, mely szerint a visszamaradó területek értéke az autópálya megépítése után megnő. **tanú19 neve** is úgy vallott a tárgyaláson, hogy nyilvánvalóan nem szeretné, ha a gyümölcsöse közepén autópálya haladna keresztül és hídra lenne szükség a túloldalra való átjutáshoz. **tanú14 neve** tanúkénti kihallgatásakor megjegyezte, hogy az ún. reszli területek értéktelenek.

Ezzel szemben az iratokból az állapítható meg, hogy a ... ingatlanok területének alig 10%-át érintette volna csak az autópálya, ezért annak megépítése után nem kis mértékű, értéktelen területek maradtak volna hátra, azonban a teljes terület megszerzését semmi nem indokolta.

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott hivatkozott arra is, hogy nem volt más lehetőségük, mint a csere lebonyolíthatóságának a vizsgálata, mert a beruházó kérelme csereire irányult.

A rendelkezésre álló iratok azonban cáfolják I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott állítását. A cserekérelmet jogszabályi lehetőség hiányában el kellett volna utasítani és az ... elé ilyen tartalmú indítványt kellett volna előterjeszteni.

Az eljárás során az is kiderült, hogy más módon is lett volna lehetőség a ... területek **tanú2 neve** részére való juttatásának. A Vtv. törvény 7. § (2) bekezdése szerint a Tanács tagja csak a

jogszabályoknak, az alapító okiratnak, valamint az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. felett részvényesi jogokat gyakorló miniszter, vagyis a pénzügyminiszter határozatainak van alávetve. A (3) bekezdése szerint a részvényesi jogok gyakorlója a tanács részére írásban utasítást adhat, amelyet az végrehajtani köteles. Dr. **tanú23** neve akkori pénzügyminiszter, a részvényesi jogok gyakorlója tanúkénti vallomásában megerősítette, hogy gond nélkül adott volna ...-t, ha az ... jelzi, hogy valamilyen gond van a csereszerződés körül (9.B.804/2012/59. számú jegyzőkönyv 38. oldal utolsó bekezdése). Az ugyanezen a napon (2013. augusztus 22.) tartott tárgyaláson **tanú24** neve, akkori miniszterelnök is akként vallott, hogy amennyiben az **Gazdasági társaság neve1** Zrt. vezetője jelzi, hogy nincs lehetőség jogilag a cserére, úgy a parlamenthez fordult volna törvénymódosítás érdekében (9.B.804/2012/59. számú jegyzőkönyv 20. oldal második bekezdése).

Bár a vádlottak az NFA törvény 13. § (4) bekezdésére alapították a csereszerződést, teljesen figyelmen kívül hagyták a törvény (5) bekezdését, mely szerint ilyen esetben a szerződéskötést megelőzően 30 nappal nyilvánosságra kell hozni a tervezett szerződés tárgyait, vagyoni értékeit.

Nyilvánvalóan ez ellen hatott az is, hogy az új termőföldről szóló törvény 2008. augusztus 1-jén történő hatályba lépése előtt gyorsan akarták biztosítani a befektetők részére a szükséges ... ingatlanokat. Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott védekezése szerint az új törvény hatályba lépése legfeljebb azt eredményezte volna, hogy nem egy, hanem két szerződést kellett volna kötni a befektetővel. Ezzel szemben a cserekérelem benyújtásának időpontjában sem tartozott valamennyi ... terület a ...ba, azaz nem mindegyik terület tartozott az NFA törvény 13. § (4) bekezdése alá.

Az a már fentebb vázolt körülmény, hogy a kormányzati vezetők saját hatáskörükben eljárva is tudták volna biztosítani a csere lehetőségét, nem teszi jogszerűvé az ...-nek, illetve tagjai közül I.rendű vádlott neve I. rendű és III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottnak azt a magatartását, hogy a csere jogi alapja nélkül, arról tudva szavazták meg a csereszerződést.

Így I.rendű vádlott neve I. rendű és III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott terhére a szándékos kötelességszegés megállapítható.

A hűtlen kezelés törvényi tényállásának további eleme a vagyoni hátrány okozása, amelyre már elegendő, ha az elkövetőnek az eshetőleges szándéka terjed ki. Ebben az esetben az elkövetőnek látnia kell, hogy a tulajdonosnak (jelen esetben az államnak) vagyoni hátrányt okoz, és ebbe belenyugodva cselekszik.

A vagyoni hátrány fogalmát a korábbi Btk. és a hatályos Btk. azonosan határozza meg: a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny.

Az ítéletábra álláspontja az, hogy a vagyoni hátrány okozására irányuló, akár csak eshetőleges szándék sem állapítható meg I.rendű vádlott neve I. rendű és III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott vonatkozásában.

Az eljárás alapján kétséget kizáróan bizonyított, hogy mind a ketten tudtak arról, hogy a tervezett beruházás a kormányzat (miniszterelnök, pénzügyminiszter, gazdasági miniszter) elvi támogatását élvez. A beruházás során jelentős külföldi tőke áramlott volna be és több ezer munkahely jött volna létre, valamint turisztikai fellendüléssel is járt volna.

A vagyongazdálkodás körében nem csak az esetleges vagyoni hátrányt, hanem a várható vagyoni előnyt is vizsgálni kell.

Arra helyesen mutatott rá az ügyész, hogy a projektekre vonatkozóan pontos számítások nem álltak rendelkezésre, de szemben az ügyészi állítással, az nemzetgazdasági szempontból mindenképpen előnyösnek mutatkozott.

A gazdasági tevékenység folytatásának szükséges velejárója a kockázatvállalás. Amennyiben a megbízás a vagyonnal való teljes gazdálkodásra kiterjed, a szokásost meghaladó kockázatvállalás sem jelent kötelességszegést (EBH 2015.B.13.). A vagyoni hátrány okozásánál nem a tényleges, utóbb már bekövetkezett tényeket kell figyelembe venni (jelen esetben azt, hogy a beruházás nem valósult meg), hanem a vádlottak elkövetéskori tudattartalmát kell megállapítani.

A vagyongazdálkodás nem szűkíthető le a két ingatlan-együttes értékére, hanem azt kell megállapítani, hogy az ügylet egyéb szempontjait is figyelembe véve gazdaságos-e vagy sem.

A vádlottak tudata azt fogta át, hogy

- a beruházás jelentős gazdasági érdekléssel és előnnyel jár,
- a csereszerződés révén az állam megszerzi a 4. számú úthoz szükséges területet is, azt nem kell megvenni, kisajátítani,
- a továbbiakban nem kell a ... területek fenntartására, rendbetartására évente milliós nagyságrendű összegeket költeni,
- a csereszerződés révén készpénzhez is jutnak, amit a Vtv. 22. § (7) bekezdése alapján életjáradékok kifizetésére tudnak fordítani,
- állami feladatok ellátására a ... területekre nem volt szükség,
- amennyiben eleget tesznek a ... önkormányzat azon kérésének, hogy ingyenesen adják tulajdonába a ... területet, úgy ellenszolgáltatás nélkül csökkent volna az állami vagyon.

Mindezeket összevetve I.rendű vádlott neve I. rendű és III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az állami vagyonban a csereügylettel nem okoznak kárt, ellenkezőleg, azt gyarapítják.

Így a vagyoni hátrány okozására még eshetőleges szándékuk sem terjedt ki.

Az ügyészi álláspont szerint a védők által hivatkozott elmaradt vagyoni előny a jelen ügyben azért nem vizsgálható, mert csupán egy ügyletkötésről van szó, a vagyoni hátrány ezen eleme pedig csak folyamatos gazdálkodás esetén vizsgálható.

Ezzel kapcsolatosan a teljesség érdekében a következőkre mutat rá az ítéletábra:

Az **Gazdasági társaság nevel** Zrt. és ügyvezető testületének, az ...-nek a tevékenysége nem szűkíthető le kizárólagosan erre az egy csereügyletre. A korábbiakban az ítéletábra rámutatott, hogy az **Gazdasági társaság nevel** Zrt. nem csak nevéből adódóan foglalkozott vagyongazdálkodással, hanem ez törvényen alapuló kötelezettsége is volt. Folyamatos vagyongazdálkodási tevékenységről van tehát szó, amelynek csak egyik eleme volt a **tanú2** nevemal kötött csereszerződés. Ezért a jelen ügyben is irányadó a Kúria Bfv.II.379/2007/5. számú ítéletében kifejtett azon álláspont, mely szerint a vagyonkezelés (gazdálkodás) eredményességét nem ügyletenként (szerződésenként), hanem a gazdálkodó tevékenység folyamatában kell és lehet értékelni. A gazdálkodás menetében egy-egy üzletkötés esetleges vesztesége mellett is járhat más, később jelentkező haszonnal.

A fentebb részletesen kifejtett indokokra figyelemmel I.rendű vádlott neve I. rendű és III.rendű

vádlott neve III. rendű vádlott cselekménye tényállási elem hiányában bűncselekményt nem valósított meg.

Ezért az ítéletábra I.rendű vádlott neve I. rendű vádlottat az ellene az 1978. évi IV. törvény 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő hűtlen kezelés büntettének kísérlete miatt emelt vád alól a Be. 331. § (1) bekezdése és a Be. 6. § (3) bekezdés a) pont 1. fordulata alapján bűncselekmény hiányában felmentette.

IV.rendű vádlott neve III. rendű vádlottat az elsőfokú bíróságtól eltérő indokkal, ugyanezen bűncselekmény vádja alól a Be. 331. § (1) bekezdése és a Be. 6. § (3) bekezdés a) pont 1. fordulata, azaz bűncselekmény hiánya okából tekintette felmentettnek (az elsőfokú bíróság ítéletének 81. oldal utolsó bekezdésében a felmentés jogcímét illetően tévesen hivatkozott a Be. 6. § (3) bekezdés b) pontjára).

Tettesi alapcselekmény hiányában bűnsegédi magatartás megállapítására sem kerülhet sor. Ezért a másodfokú bíróság dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottat az 1978. évi IV. törvény 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntettének kísérlete miatt emelt vád alól a Be. 331. § (1) bekezdése és a Be. 6. § (3) bekezdés a) pont 1. fordulata alapján bűncselekmény hiányában felmentette.

IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlottat ugyanezen bűncselekmény vádja alól, ugyanezen okból tekintette felmentettnek. (Az elsőfokú bíróság ítéletének 81. oldal utolsó bekezdésében a IV. rendű vádlott vonatkozásában is tévesen jelölte a felmentés jogcímének jogszabályi alapját, mert a Be. 6. § (3) bekezdés b) pontjára hivatkozott a Be. 6. § (3) bekezdés a) pont 1. fordulata helyett, annak ellenére, hogy indokolásában III. és IV. rendű vádlott cselekményének vizsgálatakor is bűncselekmény hiányára utalt.)

A teljesség kedvéért rámutat az ítéletábra, hogy bűnsegédi magatartás csak szándékosan fejthető ki. A bűnsegédnek tudnia kell, hogy szándékos bűncselekményhez nyújt segítséget. I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása esetén dr. II.rendű vádlott neve II. rendű és IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott tudatának át kellett volna fognia azt, hogy az I. rendű vádlott a vagyonkezelői kötelezettségének megszegésével az államnak vagyoni hátrányt fog okozni.

Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű és IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott terhére rótt magánokirat-hamisítás vétségével kapcsolatosan az ítéletábra álláspontja szerint az állapítható meg, hogy nem IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott készítette a 2008. július 3-i fordulónappal az értékbecsléseket, illetve azt nem lehet minden kétséget kizáró módon megállapítani, hogy azok valótlanok, illetve hamisak. Az eljárás során azt sem lehetett bizonyítani, hogy miért készültek újabb értékbecslések, és azokat ki készítette, továbbá az sem volt bizonyítható, hogy dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott ismerte a 2008. június 17. napján megküldött munkaanyagot.

Az ügyész kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem merítette ki a vádat, mert az elsőfokú bíróság a 2008. július 24-i e-mailben elküldött értékbecsléseket nem tette a tényállás részévé. Nem vitás, hogy az elsőfokú bíróság ezen értékbecslésekkel kapcsolatosan nem foglalt állást, de a bizonyítást e cselekmény vonatkozásában is részletesen lefolytatta. A felvett bizonyítás eredményére is figyelemmel IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlottat felmentette, így a másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádat kimerítette, csak az indokolási kötelezettségét részben elmulasztotta.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a IV.rendű

vádlott neve IV. rendű vádlott gépéről 2008. július 24-én a IV. rendű vádlott küldte-e el a végleges értébecslést, ami szám adataiban megegyezett a 2008. július 3-i fordulónappal készített, csak ahhoz képest több szöveges kiegészítést tartalmazott.

Az sem állapítható meg, hogy ha a IV. rendű vádlott küldte el a ... Rev.1., ... Rev.1. és ... dokumentumokat, úgy az elküldés előtt megismerte-e azok tartalmát (összegezését).

A már kifejtettek alapján az sem volt megállapítható, hogy az értébecslések valótlan, hamis értékeket tartalmaznak-e, de nem lehetett feltárni azt sem, hogy az eltérő érték megállapításának mi volt a pontos oka. A vádlottak által hivatkozott szempontok (parti sáv leválasztása, közművesítés költsége, ingatlanok összetételének részbeni megváltozása) azonban nem ad kellő magyarázatot a ... ingatlanok értékének olyan arányú csökkentésére, ami a munkaanyag és a végleges értébecslés között volt.

Ezért az ítélet tábla dr. II. rendű vádlott neve II. rendű vádlottat az ellene az 1978. évi IV. törvény 276. §-a szerint minősülő magánokirat-hamisítás vétsége miatt emelt vád alól a Be. 331. § (1) bekezdése, és a Be. 6. § (3) bekezdés b) pont 1. fordulata alapján bizonyíték hiánya okából felmentette.

IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §-a] miatt emelt vád alól ugyanezen rendelkezések alapján tekintette felmentettnek.

Dr. V. rendű vádlott neve V. rendű vádlott védőjének a vádlott felmentése érdekében bejelentett fellebbezése a bizonyítékok mérlegelését támadja.

Azt sérelmezi, hogy az V. rendű vádlott tagadásával szemben az elsőfokú bíróság az egyéb bizonyítékokat, így az értékelhető tanúvallomásokat, és az okirati bizonyítékokat fogadta el.

A **tanú2** nevemal ajándékozási szerződést kötő felek előadták, hogy csak azért kötöttek ajándékozási szerződést, mert így látták biztosítva azt, hogy **tanú2** neve az egész ingatlant megvásárolja.

Az e körben kihallgatott tanúk egybehangzóan vallották, hogy az ügyletkötés ezen módját dr. V. rendű vádlott neve V. rendű vádlott javasolta.

Az egymás számára teljesen ismeretlen felek között az ajándékozást semmi nem indokolta. Azt a szokásokkal ellentétben nem az ajándékozó, hanem a megajándékozott jogi képviselője kezdeményezte. Így nyilvánvalóan azért került rá sor, hogy az elővásárlási joggal mások ne élhessenek.

A valótlan tartalmú, színlelt szerződés alapján az ingatlannyilvántartásba a jogcím tekintetében valótlan adat került bejegyzésre. A felek nem valódi akaratát tartalmazó, ezért valótlan tartalmú szerződés benyújtásával dr. V. rendű vádlott neve V. rendű vádlott az intellektuális közokirat-hamisítás büntettét megvalósította.

Ezzel egyező álláspontot fejt ki több eseti döntés (BH 2007.329., BH 2007.183., BH 2007.181.), valamint az 1/2004. Büntető jogegységi határozat is.

Az ítéletábra nem osztotta dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlottnak az elsőfokú eljárásban kifejtett azon álláspontját, hogy bűncselekménye elévülés miatt nem büntethető.

Az elkövetés időpontja a színlelt szerződés benyújtásának a napja, azaz 2007. augusztus 6. és 2008. július 16. napja.

Dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlottal a gyanúsítást - hivatkozásának megfelelően - valóban 2010. szeptember 16. napján közölték, azaz három évvel azt követően, hogy 2007. augusztus 6. napján az ... ingatlanrészre vonatkozó ajándékozási szerződést a körzeti földhivatalhoz benyújtotta.

Ugyanakkor a nyomozás elrendelésére hűtlen kezelés büntette és közokirat-hamisítás büntette miatt 2009. április 7. napján, azaz az elévülési időn belül került sor (nyomozati iratok I. kötet 145. oldal).

Az elévülést ez az eljárási cselekmény, nem pedig dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott „begyanúsítása” szakította félbe (BH 2014.130. II. pontja).

Mindezekre figyelemmel nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott bűnösségét megállapította, és cselekményeit törvényesen minősítette. Helyesen járt el akkor is, amikor az V. rendű vádlottal szemben az elkövetéskori Btk. rendelkezéseit alkalmazta, de ennek részletes indokát nem adta. Ezért az ítéletábra e körben is kiegészítette az elsőfokú bíróság indokolását akként, hogy míg az elkövetéskori Btk. 51. § (2) bekezdése a pénzbüntetés egy napi tételének összegét legalább száz és legfeljebb húszezer, addig az elbíráláskori Btk. 50. § (3) bekezdése legalább ezer és legfeljebb ötszázezer forintban állapítja meg. Az V. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmény büntetési tétele nem változott. A törvény által egy napi tételként megállapított enyhébb összegekre tekintettel a másodfokú bíróság az V. rendű vádlottal szemben a bűncselekmények elkövetése idején hatályban volt anyagi jogi rendelkezéseket alkalmazta.

A helyesen megállapított bűnösségi körülményekre figyelemmel indokoltan alkalmazott az V. rendű vádlottal szemben pénzbüntetést, e körben nem hivatkozott azonban a korábbi Btk. 87. § (2) bekezdés e) pontjára, ezért azt a másodfokú bíróság pótolta.

Az ítéletábra álláspontja azonban az, hogy az igen jelentős időmúlásra figyelemmel a pénzbüntetés napi tétele száma eltúlzott, ezért azt 180 napra enyhítette. A pénzbüntetés egy napi tételének az összege a vádlottnak a józan ész alapján megállapítható jövedelmére tekintettel (üggyvédként dolgozik) helyes, így annak enyhítését az ítéletábra nem tartotta szükségesnek.

Az V. rendű vádlottal szemben így kiszabott 360.000,- forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén a korábbi Btk. 52. §-a alapján 180 napi szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Az V. rendű vádlottat az érdekkörében felmerült 777.568,- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte a másodfokú bíróság a Be. 338. § (1) és (2), valamint a Be. 381. § (1) bekezdése alapján.

A Be. 339. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy I.rendű vádlott neve I. rendű, dr. II.rendű vádlott neve II. rendű, III.rendű vádlott neve III. rendű és IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlottak felmentésére figyelemmel 8.999.381,- forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A kifejtettekből következik, hogy az ítéletábra csak I.rendű vádlott neve I. rendű és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottak és védőik fellebbezését ítélte alaposnak, ezért és az első fokú ítéletet hivatalból is felülbírálván, az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú ítélet I.rendű vádlott neve I. rendű és dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottra vonatkozó része ellen az ügyész által a Be. 386. § (1) bekezdés c) pont 1. fordulata alapján bejelenthető fellebbezésnek van helye. Dr. II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottra vonatkozó, a magánokirat-hamisítás vétsége miatt emelt vád alól bizonyíték hiánya okából történő felmentés jogcímét támadó fellebbezést jelenthet be a II. rendű vádlott és védője a Be. 386. § (1) bekezdés c) pont 1. fordulata alapján.

Szeged, 2016. október hó 26.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke

dr. Cserháti Ágota sk.
a tanács tagja, előadó

Sefta Márta dr. sk.
a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.315/2016/41.számú ítéletének és a Szolnoki Törvényszék 9.B.392/2014/97. számú ítéletének III.rendű vádlott neve III., IV.rendű vádlott neve IV. és dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlottra vonatkozó és jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és dr. V.rendű vádlott neve V. rendű vádlott esetében végrehajtható.

Szeged, 2016. október 26.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
tisztviselő